

SPIRITUAL MILK

**Some Basic Principles
Of The Christian Faith**

Joe Makini

CHAT MAR ROHO

Chike moko madongo mag yie mar Jokristo

YANGRUOK

Gik ma ne gipuongjorego iluongo ni "Macha mar Roho" nikech ne ondikgi ne Jokristo manyien kata nyithindo manyien e Kristo. Giporo dwaro kod dongruok mar Jakristo manyien gi mar nyathi ma pod onyuol manyien. Nitie yore abich madongo mag dongruok mar nyathi ma pok onyuol kendo kaka gik ma ipuongjore luwore luwo dongruok ma kamano.

Mana kaka nyathi ma pok onyuol mapiyo bang' nyuolne ochako manyo ng'ut min mare mondo omiye chiemo, kaka Jakristo ma pok onyuol, dwarore ni ibed gi chiemo gi Wach Nyasaye. Kapok ng'ato winjo tiend weche din kod puonj; kapok ong'eyo kaka onego odhi ng'iewo kata wuotho; kata kapok ing'eyo ber mar chiemo ma nigi gik ma konyo e ngimani, dwarore ni ibed gi chiemo ma nigi gik ma konyo e yo mar roho. Owuok kuom Wach. Somo mar 1.

Diel manyuol manyien wuok e ich min mare mondo odonj e piny manyien. Mano nyalo bedo ng'wech maduong' to onge yo mar dok chien. Ok onyal dok e ich min mare nyaka chieng'. Gima kamano bende timore ne Jakristo manyien. Lokruok mar ngima en gima duong' ahinya kendo onge duoko. Owinjore ing'e kaka ngimani manyien e Kristo chalo mondo ibed gi nyalo mar kawo kido mari manyien. To in ng'ano sani ka isenyuol gi pi kod Roho? Somo mar 2, 3 kod 4

Ok okawe ni en gima kare ka nyathi onyuol to ok odongo. Ka ok odongo e paro, iluongo ni ng'at ma ng'iyu gik moko. Ka ok odongo e ringruok. iluongo ni ng'at ma ng'iyu gik moko: To ka ok iloso ngimani mar Jakristo, ibiro tho! Nyasaye nyisowa kaka wanyalo dongo e yo mar roho. Somo mar 5

Ka nyathi onyuol, nikech en nyathi ma pok onyuol, ochako yudo chiemo kendo rito chiegni ni min mare kende, kendo oyudo gik mathoth molooyo gik ma omiyo. Kata kamano, biro kinde ma obiro kawo kar tich mare e ot. Ochako chiemo e mesa gi jomamoko, ogero winjruok, oyie ting' kendo chopo ting'. Gik moko duto gin moko kuom dongruok mare. Bende, kaka Jakristo manyien, dwarore ni ikaw kar ng'ato e ot mar Nyasaye, ma en kanisa. Somo mar 6, 7, 8 kod 9.

Gik ma ngima medore giwegi. Nyathi ma ne onyuol kuom hera mar jonyuolne dongo kendo mapiyo bang'e odiechieng' chopo mar timo kamano kendo. Nyasaye nowacho ne Adam gi Hawa niya: "Nyul kendo umedore." Wabedo kae kawuono nikech gueth ma Nyasaye omiwa. E ngima mar roho chik bende en "Ubed gi nyithindo kendo umedore." Ne onyuoli kendo idak gi gombo mar nyuolo nyithindo e yo mar roho. Jopuongjre onego otim jopuongjre. Somo mar 10

Gik mamoko ma puonjoregi – Somo 11, 12, 13, 14, 15 kod 16 olosi mondo omiyo weche moko ma medore ma inyalo dwaro ka idhi nyime e ngimani mar Jakristo. Nyasaye mondo ogwedhi kendo otelni e gueth maduong'ie molooyo kendo e pek maduong'ie molooyo e ngima - dak e ngima mar Jokristo.

KIDO MOKUONG'– IDWARO CHIEMO MAR ROHO

Somo mar 1

"BE NE ONYOLI? EN SECHE MAR CHIAM!"

“Kaka nyithindo ma pod onyuol manyien, gombo chak maler mar wach, mondo udong’ kokalo kuome ka adier usetemo ni Ruoth nigi ng’wono.” I Petro 2:2-3.

Mana kaka nyathi ma pok onyuol mapiyo bang’ nyuolne ochako manyo ng’ut min mare mondo omiye chiemo, kaka Jakristo ma pok onyuol, dwarore ni ibed gi chiemo gi Wach Nyasaye. Kapok ng’ato winjo tiend weche din kod puonj; kapok ong’eyo kaka onego odhi ng’iewo kata wuotho; kata kapok ing’eyo ber mar chiemo ma nigi gik ma konyo e ngimani, dwarore ni ibed gi chiemo ma nigi gik ma konyo e yo mar roho. Owuok kuom Wach. Omiyo, chak sani. Okidwar rito kata odiechieng’ achiel. Inyalo kawo Muma kendo ichak chiemo ma ichamo pile ka pile. Magi gin paro moko ma nyalo konyi mondo ichak timo kamano.

WINJ WACHO

Okidwar weyo chokruoge mag kanisa kendo, sama idhi, rit pachni kuom lendo kod klas mag Muma. Kinde duto bed gi pen kod otas ma inyalo ndikogo gik moko. Nyalo dwarore ni itim nonro kuomgi e ot kendo iromo kanyachiel gi ng’ato mondo igol kiawa moro amora ma in-go. Bed gi kinda e timo kamano. Bed kaka nyathi ma pok onyuol ma seche moko timore mana ka gima otho nikech kech! Kendo en adier ni ok ibi dwaro chopo e chokruoge mag kanisa ka onge Muma mari.

SOMO WECHE

Ne asomo Muma duto e higa achiel. Nitie plan ma ondiki ma inyalo ketoe sula moro ka moro ma isesomo. Ka isomo sula adek e odiechieng’ achiel kendo isomo sula abich e odiechieng’ mag jumapil, ibiro somo Muma duto e higa achiel! Mano biro miyo iyud ng’eyo matut kuom Muma. Kaka en somo kendo ok en somo mapek, nyalo bedo maber ka itiyo gi Muma ma “yot somo.” Mondo iyud somo matut, ti gi loko ma ng’ato nyalo ng’eyo kaka NKJV kata NASB .

SOMO WACHO.

Lar ilego, kendo ikwa Nyasaye mondo omiyi ng’eyo.We Roho Maler mar Nyasaye owuo kodgi kokalo kuom Wachne. Kar somo gima ng’at machielo paro kuom ndiko moro, som in iwuon e weche ma Roho Maler nonyiso ni ondik. Som achiel kachiel kowuok e Muma. Mano biro bedo somo mari iwuon.

Luri gi chenro mar somo.Ok en riego mondo ng’ato oyab mana gimoro amora e Muma kendo ochaki somo ma ok opar matut kuom weche ma ni e iye. Nyathi skul ma nigi kinda kinde duto gero gik ma osepuonjore. Omiyo, puonjri buge moko, sula moro, kata wach moro ma yudore e Muma.

Ndik wechemar paro, penjo, kiawa kod paro ma iparo e kinde ma isomo. Ket buk makende ma ibiro ndikoe gik moko e iye.Wan duto wang’eyo ni paro maber, ng’eyo makende kata ng’eyo manyien nyalo wil mayot. Ndik piny gik ma iyudo kuom somo ma itimo.

Par ane penjo maluwogi .kendo indik dwoko mag penjogo e buk mari mar somo:

Ang'o ma wachni nyiso? Inyalo ng'iyu ndiko ka ndiko. Tiende weche ma tek. Inyalo ng'eyo wach moro ma wuoyo kuom ndiko moro ma chal gi wachno. Los ranyisi mar paragraf.

Ang'o ma ok ang'eyo? Ndik gik ma in-go kod penjo ma ipenjo. Gik mang'eny ma ibedo gi kiawa biro bedo maler sama ipuonjori kuonde mamoko mag Muma.

Ang'o ma en ranyisi mar ndiko maeni? Bed gi wach machuok.

Yier ndiko moko ma ibiro ng'eyo e wigi.Maonge kiawa, Yesu notimo kamano. Los list mar ndiko ma ipuonjori e wigi mondo idok ka ipuonjorigi kinde ka kinde.

Par matutkuom gik ma isepuonjori. Mae en ng'ado bura ma dwarore ahinya. Paro matut en gima biro miyo somo mari mar Wach bedo matut. Ok onyiso yo mar paro matut kaka dini moko mag Wuokchieng' tiyogo (paro matut ma ng'ato ok nyal ng'eyo, kaka ranyisi), to en mana ni iparo matut, ipar, iti kod kendo inono gik ma isepuonjori e Wach.

TIYO GI WECHE MAR NG'ATO.

Ti kod somono kuomi iwuon, kendo ipenji kuom ndiko ka ndiko:

Be nitie ranyisi moro ma anyalo luwo?

Be nitie gimoro ma nyaka atim mondo kik atim kamano?

Be nitie chik ma onego atim?

Be nitie singruok moro ma ne dhi nyiso ni en gi ber?

Ang'o ma ndiko ni puonjo kuom Nyasaye kata Yesu?

Be nitie gimoro matek ma nyaka otimne nonro?

Be nitie gimoro ma owinjore alamo kuome?

Ang'o ma biro konya e tieko pek ma an-go?

POGO WACHO

Yier ng'ato kendo ilerne adiera moko madongo ma ipuonjori e somo mari. Mano konyo e gero mare kod mamoko. Ka inyiso jomoko gik ma isesomo, to ng'eyono bedo mari iwuon.

TIYO WACHNO

Mana kaka Jakobo nondiko, "Ubed jotim wach to ok jowinjo kende, ka uwuondore uwegi." (Yakobo 1:22) Ng'eyo mar adier mar Wach Nyasaye biro ka itiyo gi gik ma opuonjo. Bed kaka ng'at mariek ma ne ogero ot mare e wi kidi kar gero ot mare e wi kuoyo. (Mat. 7:24-28)

PARO

Yier chik, kido kata chik mar Muma juma ka juma mondo itim. Ndik wachni e buk mari mar somo kendo odiechieng' ka odiechieng', many thuolo mag timo gik ma wachno puonji. E yo ma kamano, Wach Nyasaye bedo Wach Maduong' ei in.

KETO E WICH:

II Timoteo 3:16, 17. Ndiko duto ondiki gi roho mar Nyasaye, kendo gin gik ma konyo e puonjo, e ng'ado bura, e riek, e puonjo e tim makare, mondo ng'at mar Nyasaye obed malong'o kendo ma nigi gik moko duto ma nyalo konyo e tich maber moro amora.

Penjo

1. Kaka Jakristo ma pok onyuol manyien, be ichamo wach Nyasaye?
Adier ____ Miriambo ____
2. Ere kaka ng'ato nyalo ng'eyo gima Nyasaye dwaro kuomgi?
 - a. ____ Som Muma margi
 - b. ____ Som gi Jokristo mamoko
 - c. ____ Many e mbui
 - d. ____ Gik moko duto ma malo
 - e. ____ a kod b
3. Japuonjre ma nigi kinda kinde duto medo ng'eyo mare kuom wach Nyasaye kuom ng'eyo ka be nitie ndiko mamoko ma wuoyo kuom wach ma ipuonjore.
Adier ____ Miriambo ____
4. Japuonjre maber nyaka ng'e tiend weche e weche ma ni e iye mondo ong'e gima Nyasaye osewacho e wach ma ooronegi.
Adier ____ Miriambo ____
5. Ere kaka ng'ato tiyo kod wach Nyasaye
 - a. ____ Be nitie ranyisi moro ma anyalo luwo?
 - b. ____ Be nitie gimoro ma nyaka atim?
 - c. ____ Be nitie chik ma onego atim?
 - d. ____ Be nitie singruok ma nyalo nyiso ni en gi ber?
 - e. ____ Ang'o ma ndiko ni puonjo kuom Nyasaye kata Yesu?
 - f. ____ Be nitie gimoro matek ma nyaka otim nonro?
 - g. ____ Be nitie gimoro ma owinjore alamo kuome?
 - h. ____ Gik moko duto ma malo

KIDO MAR ARIYO - NG'E KIDO MANYIEN

Somo mar 2

CHENDERI EN TEMPEL MAR ROHO MALER MAR NYASAYE.

Diel manyuol manyien wuok e ich min mare mondo odonj e piny manyien. Mano nyalo bedo ng'wech maduong' to onge yo mar dok chien. Ok onyal dok e ich min mare nyaka chieng'. Gima kamano bende timore ne Jakristo manyien. Lokruok mar ngima en gima duong' ahinya kendo onge duoko. Kuom adier, ng'ato ang'ata ma paro mar dok chien onego ong'e ni kuom jogo ma dok e ngima machon bang' nyuol kendo e Kristo, "giko ma bang'e rach moloyo chakruok." (II

Petro 2:20-22). Onego ing'e kido mar ngimani manyien e Kristo mondo ibed gi nyalo mar kawo kido mari manyien. To in ng'ano sani ka isenyuol gi pi kod Roho?

"... omiyo, ka ng'ato ni e Kristo, en chuech manyien; gik machon osekalo; ne, gik moko duto osebedo manyien."

2 Jokorintho 5:17

"Omiyo. ne oiki kanyachiel kode kuom batiso e tho, mondo kaka Kristo ne ochier kuom joma otho kuom duong' mar Wuonwa, e kaka wan bende wawuoth e ngima manyien" - Jo-Rumi 6:4.

RIELO NE ONG'IWE GI YESU KRISTO

Som 1 Jokorintho 6:12-20 kendo ing'e gik maluwoji:

Ringruok mari mar ringruok sani nigi .tich mar Nyasaye - vv12, 13. Par wachni: tich mar sutkes en mar ting'o lewni to tich mar jiko en mar tedo chiemo. Omiyo, ang'o ma itimo gi sutkes kod jiko? Kuong'o piny gi suitkes, kata tugo tuke e wi jiko ok bi bedo yo makare mar tiyo kod gik ma kamago. En kamano bende gi ringreni sani ni en mar Ruoth kendo onego otigodo e gigo mage.

Ng'utni en gima duong' ahinyani, chieng' moro, Nyasaye biro chiere kuom joma otho - v14. Jogo duto ma nigi Roho Maler ma odak e igi nigi adier ni gibiro chier mondo giyud duong' mar Nyasaye. Bibilia wacho ni "ne oketo osimbo gi Roho Maler mar sing'o, ma en geno mar pok marwa nyaka chop e kinde ma wabiro ng'iewo mwandu ma ne onyiewo, mondo omiye duong'" (Jo-Efeso 1:13-14). Ibedo gi geno kuom Nyasaye ni ok obi weyo ringreni e bur, to, e chier, ibiro yudo ringreni ma omiye duong', ma ok bi bedo e bwo lit, tuoche, bedo kendi kata kuyo. Ibiro bedo gi ringruok ma owinjore gi gik mabeyo mag ngima: mor, mor, bedo ma ok tho, kuwe kod riwruok ma nyaka chieng' e Polo gi Yesu, Nyasaye kod yawuote mamoko duto.

Ng'utni en fuoni mar Ruoth .- sula mar 15. Ka dine in gi teko mar rito tiende, lwete, wang' kata lwete mag Yesu, dine itimo ang'o kodgi? Be ibiro ting'ogi kuonde ma ok owinjore? Be ibiro ketogi e wang' gik ma nyiso kido mag anjao? Be ibiro bedo gi tim ma ok ler? Be ibiro timo timbe ma ok owinjore? Be ibiro madho ndawa? Be ibiro madho? Be ibiro tiyo kod yath ma mero ji? Be ibiro ketho fuoni mag ringregi gi? Be ibiro negogi? En adier ni ok kamano! Kata kamano, kik utim ne ringreu, ma en fuoni mag ringre Kristo, e yo ma kamano.

Ng'utni enkar maler mar Roho Maler mar Nyasaye - v19. Kama ler mar Nyasaye en kama lamo timoree gi chuny mar chiwruok kod chiwruok.

Ng'ato en ringreniok en mari. - Sula mar 9 nyaka 20. In mana jarit (jarit, jatend) mwandu mag Nyasaye to ok wuon mwandu omiyo kinde duto penjri niya: "Nyasaye dwaro ni atim ang'o gi ringrene ni?"

"Adak e ot.Ok en ot ma ongee akwede. En gi gik mabeyo kod ma okbeyo kata kamano kata obedo ni nitie gik moko duto, ahero. Ne adak e iye kuom kinde malach ahinya kendo ne abedo gi tim mar dak e iye. Kinde moko mokalo, ng'at ma nigi mwandu moloyo, maler moloyo, ma jaber moloyo, ma jaber kendo ma jaber moloyo e piny nonyiewo ot mara. Ne ochulo nengo maduong'

ahinya kuome - molooyo nengo ma ne en-go - omiyo, nenore ni ne odwaro ahinya. Ne onyiewo otno to ne ok ogola oko e otno. Kuom adier, Ne obiro dak e otno gi an. Nyaka afweny ni en gima ber ahinya bedo kode e ot achiel koda, to bende nyaka afweny ni ne nyaka atim lokruok moko. Koro, awinjo ni dwarore ni arit ot maber molooyo, mondo arit otno obed maler kendo kik atim gimoro amora ma ok oyiego nikech en ema nonyiewo otno - otno en mare. Ok en mara kendo." En gima nenore ayanga ni otni en ringra. Yesu nonyiewo kendo nobiro dak e iye koda, kokalo kuom Roho Maler. Koro adwaro tiyo kode kaka odwaro nikech En wuon ot kendo an jadak. Koro, kapok atimo gimoro, wacho wach moro amora, paro gimoro amora kaka: gima owinjore timo gi ringruok ma en mar Yesu?"

TIYO MAR HEKALO MAR NYASAYE MOTIYO GI PENY

Seche moko bedo matek ng'ado ka be gimoro otamre kata oyiene. Kata e kind joma nigi dini, nitie pogruok maduong' ahinya e paro kuom gik moko. Kuom ranyisi, miel, madho kong'o, madho ndawa, neno TV, tugo opira kod tuke mamoko, tugo kart, dhi e sinema, dhi e kar goyo abal, tugo loteri, tiyo e bar, rwako skat matin, goyo ombulu e yiero, bedo ja siasa, ng'at ma ok oyie, bedo e lweny, kod mamoko.

Ok wanwang' chike maler kuom gik ma kamago e Muma. Ok oromo kinde duto mana manyo wach mayot ma otamre kata ma oyienegi e Muma. Kinde mang'eny, Muma puonjo kuom chike kar tiyo kod chike kod chike. Omiyo, mae e paro moko ma inyalo dwaro paro kapok ichako timo gimoro:

Yier, mokwongo, ni ibiro timo dwaro mar Nyasaye, kapok ing'eyo kata gima dwaro mare en. (Som Johana 7:17 .) Penjri gi adier:

1. "En ang'o ma chunya dwaro? Mondo amor Nyasaye kata amor gi chunya awuon?" (Neno Matayo 6:33 kod Jo-Rumi 12:1, 2.)
2. Be Muma nigi puonj kata puonj moro maler kuom tich ma kamano?
3. Be tichni biro miyo abed gi osiep moro ma nyalo ketho ngimana kuom teko mare? (1 Jokorintho 5:13)
4. Be tim ma kamano nyalo kelo hinyruok ne ngimana ma ok owinjore? (Jo-Rumi 12:1; Jo-Korinto 10:31)
5. Be tich ma kamano biro geng'a chopo ting' ma an-go kaka Jakristo? (2 Jokorintho 6:14-18)
6. Be tich ma kamano nyalo ketho teko ma an-go kaka Jakristo e nyim ji mamoko? (Jo-Rumi 12:2; Jokorintho 1:7-13; 10:23-38; Jokorintho II 7:1; Tito 2:12)
7. Be tich ma kamano nyalo miyo owadwa otur (odonj e richo)? (Jo-Rumi 14)
8. Be in gi kiawa kuom tich ma kamano? Ka atimo kamano, be abiro bedo ka atimo gik ma dhi ataro gi chunya? (Jo-Rumi 14:23)

9. Ang'o ma Yesu ne dhi timo ka ne en e katedona? (1 Petro 2:21)

Penjo

1. Bedo gi Kristo e batiso kendo wuotho e ngima manyien nyiso ni ng'ato osetimo ne ngimagi mokalo mar richo.
Adier ____ Miriambo ____
2. Ng'at ma Jakristo nigi ringruok mar ringruok en mar Kristo.
Adier ____ Miriambo ____
3. Ng'at ma Jakristo en kar lamo mar Roho Maler, omiyo gin jotich mag Nyasaye, to ok gin ruothgi giwegi.
Adier ____ Miriambo ____
4. Kaka Roho Maler odak e ringruok mar Jakristo, ng'ato nyaka .
 - a. ____ Rito ringregi e yor ringruok
 - b. ____ Ket obed maler kuom timbe mag richo
 - c. ____ Kik itim gimoro kaka Roho Maler en roho ok en ringruok
 - d. ____ Winjuok ne jogo ma keto genogi kuom Kristo kuom winjo wach ni richogi owenegi kendo ngima mosiko ogeno.
5. Singruok Manyien ma Kristo noketo en .
 - a. ____ Chike kod yore ma ng'ato nyaka luwo
 - b. ____ Oboke mar chike ma onego otigodo kendo oluw

Somo mar 3

PODI IN E PINY

TO IN OK IN MAR PINY

LAMO MAR KRISTO NE JOSORENE

"Ok alamo ni igolgi oko mar piny, to mondo iritgi kuom jachien. Ok gin mag piny, mana kaka an ok anyis piny." (Johana 17:15-16) Ka ne iyie Kristo kaka Ruoth kendo Jawar, ne idagi piny ("piny" kae nyiso gik maricho mag ngimani: gombo ma ok owinjore, gombo mag ringruok, tije mag ringruok, gombo mwandu, kod mamoko). Gima in-go mar bedo motegno ok en kendo ne piny. Kata okawe kaka wasiki. Ok mana ni onego ihero Kristo kod yo mare kende, to bende onego iwek hero piny. Yar Muma mari kendo isom I Johana 2:15-17 kendo ine winjuok mantie e kind in, Jakristo, kod piny. Par ane adier maluwogi:

Hera mar piny omoko chuny dhano ma omiyo ok onyal rwako hera mar Nyasaye. Mana kaka pi kod mo, gik ariyogo ok riwre. (oda 15)

Onge yo moro amora mar piny ma wuok kuom Nyasaye. Dwaro ma ok owinjore, nyadhi, ng'iyo - gik ma kamago wuok kuom piny, kuom jachien, to ok kuom Nyasaye. (Oboke mar 16)

Piny, kaachiel gi gombo mage, biro kethore. Ng'at ma odong' en ng'at ma timo dwaro Nyasaye. (Oboke mar 17)

WAN MOPOGORE GI PINY

Jakristo kod piny gin gik ma ng'ato ka ng'ato nyalo ng'ado e kindgi kendo gin gik ma ng'ato ka ng'ato nyalo ng'ado. Jakristo nyaka bed mopogore gi piny! To ere kaka? Be mano nyiso ni nyaka iwe somo kod tiyo, kata ni nyaka iring' idhi e chula moro ma onge lum, kama onge gimoro amora ma nyalo ketho piny ma ne nyalo chopo iri? En adier ni ok kamano! Jakristo ni e piny to ok en mar piny. Opogore ahinya gi ji mag piny kendo pogruokno nenore e ngimane. Ng'at moro amora ma neno ngimani, neno timni, onego ong'e mayot ni sani in jaluwo Yesu Kristo! Owete, wan bende wabedo mopogore!

Som Jo-Kolosai 3:5-16. Kendo ng'i ane gik ma Jakristo timo kod ma ok otimo. Ne kaka opogore gi yo ma pinyni luwo. Jakristo ok tim tim mag anjao, timbe ma ok ler, gombo ma ok ler, gombo ma ok ler, gombo ma ok kare, mirima, mirima, mirima, ng'anjo, dhok ma ok ler, kata miriambo. Timbe mag Jokristo: ng'uono mayom, ng'wono, mwolo, mwolo, horuok, ng'uono e kind jowetegi, weyo ne jowetegi richo, hera, kuwe, erokamano

KORO NI IN JAKRISTO INYALO KEDO TEMO .

Gima Nyasaye dwaro nyaka chieng' kuomwa en mondo wabed jomaler, maonge ketho kendo maonge ng'uono. (Som Jo-Kolosai 1:21, 22 kod Jo-Efeso 1:4; 5:25-27). Kido marwa en ni wan e piny to ok wan jo piny. Kata obedo ni wabedo maler (pogore) mondo wati ne Nyasaye (1 Jo-Korinto 6:9-11) kendo wabed gi ngima maler (Jo-Rumi 6:11-12), pod wabedo e bwo tem. Kata kamano, sani nikech wan Jokristo nitie pogruok maduong'. Wabedo gi kony mar polo e lweny mar kedo kod richo! Wapar gik moko e wi tem kod Jakristo.

Rieko mar tem en nyalo mar bedo ni ng'ato oweyo yie .(a ng'ado bura mabor gi Nyasaye). Som Jo-Hibrania 3:1-19 kendo ing'e ni:

Chik maeni ooro ne " owete maler, jogo ma yudo luong mar polo," v 1

Gima dwarore mondo iyud guethno en bedo motegno nyaka giko. oboke 6, 14

Ranyisi mar ng'anjo ne en piny Israel ma ne ni e gwenge mag thim. ayat 7-11

Chik: richo nyalo wuondori kendo miyo chunyi bedo matek kendo inyalo tieko ka iweyo "yueyo" ma ne isingo. 12, 13, 19

Wach machuok:"Omiyo, we mondo wabed gi kinda mar donjo e yueyono, mondo kik ng'ato olwar kaluwore gi ranyisi marom gi mar ng'anjo" (Jo-Hibrania 4:11) kendo "Oseloso winjuok e ringruok mar ringre kokalo kuom tho, mondo oketu kaka jomaler, maongee ketho, kendo ma ok ng'anjo e wang'e, kendo ubed motegno e wang'e; ok uyier oko mar geno mar Injili mane uwinjo" (Jokolose 1:22, 23).

ERE WANYAL BEDO MOTELO, KA WAKEDO TEMO MAR SATAN CHIK GIKO?

"Rwak gik lweny duto mag Nyasaye". Jo-Efeso 6:10-18.

"Med yie mari, tim makare, riekó, geng'ruok, kinda, luoro Nyasaye, ng'wono kaka owete, hera."
2 Petro 1:5-11.

10:13) "Nyasaye en ng'at ma ja adier, kendo ok obiye mondo utem ma ok unyalo."

Kony marwa mar Nyasaye (Jo-Rumi 8:26, 27) Roho Maler, ma odak e iye, konyi e olo mari, ka okwayo kuomi.

ANG'O WABIRO TIMO KA JATEMO OBIRO?

(Matayo 4:1-11). Par ni kata e ngima Yesu tem ne dwarore. (Yesu ne oter gi Roho nyaka e gwenge ma onge ng'ato mondo otem. Kata e weche mag Marko, Roho nene otere.) Ne otimre chuth; ma en, owinjore obed misango marwa kendo Jadolo Maduong' (Jo-Hibrania 2:17, 18; 4:15, 16) e yorno. Mana kaka ne otimore ne Yesu, yie mari bende nyaka tem. Be nitie gik ma nyalo kelo hinyruok e wachni? Ee, to ng'at ma ok odonjo e piemno, ok bi bedo jaloch nyaka chieng'. Nyasaye temo yie marwa (I Petro 1:7; Jakobo 1:2-4, 12, 13) to ok otemwa mondo watim richo. Yesu ne oter gi Nyasaye mondo otem to Nyasaye ne ok oteme.

Ng'e ni Satan e ma temo ji. En ng'at ma dwaro kethowa. Ka obiro e alwora ka owacho weche kaka, "Tim kamano, onge ng'ama biro ng'eyo"; "Tim kamano, Nyasaye ok par ka itimo kamano"; "Tim kamano, Nyasaye ok ong'eyo gima dwarore"; "Tim kamano, ibiro winjo maber"; "Tim kamano, idak mana dichiel omiyo bed gi mor moko ka pod inyalo"; "Tim kamano, Nyasaye dwaro ni ibed gi mor", paro ni paro ma kamago wuok kuom ng'at ma temo mana ketho ngimani.

Ka jatem obiro iri, to iwach kaka Kristo nowacho niya, "Ooyo, ok abi timo kamano, nikech ondik ni ... Ibiro dwaro ni ibed gi nyalo mar timo gimoro machielo bende. Ibiro dwaro ni:

Mondo ong'e Wach Nyasaye.

Mondo oyie gi Wach Nyasaye.

Mondo oyier timo dwaro mar Nyasaye kapok ochopo.

Mondo ipar wach Nyasaye sama jatemo biro machiegni.

Ka jatembo nobiro ir Hawa, nong'eyo Wach Nyasaye to ne ok oyie. E weche mag Anania kod Safira, ne ong'eyo kendo ne oyie to ne ok ong'ado mar winjo wachne. Ka tem nobiro kuom Daudi, nong'eyo, oyie kendo noyiero winjo wach motelo to ne ok oparo e kinde ma ne temno obiro. Yesu nong'eyo, oyie, noyiero winjo wach motelo kendo e kinde mar tem ne oparo wachno. Mano e momiyo ne onyalo kwedo lwenje mag Satan.

KETO E WICH: Jo-Efeso 6:10-18

Penjo

1. Wach piny e "un ok un jo piny" nyiso timbe ma chopo gombo ma ok owinjore mag kit dhano.

Adier ____ Miriambo ____

2. Kido mar ngima mar Jakristo opogore nikech Jokristo ok tim tim mag anjao, gombo ma ok beyo, gombo maricho, mirima, ng'anjo, miriambo kata dhok ma ok ler.
Adier ____ Miriambo ____
3. Bedo gi tem en richo
Adier ____ Miriambo ____
4. Ka ng'ato oweyo tem, mano miyo chuny Jakristo bedo matek ma nyalo miyo owe ngima mosiko gi Kristo.
Adier ____ Miriambo ____
5. Ka ng'at ma temo obiro, nyaka .
 - a. ____ Mondo ong'e Wach Nyasaye.
 - b. ____ Mondo oyie gi Wach Nyasaye.
 - c. ____ Mondo oyier motelo mondo otim dwaro Nyasaye.
 - d. ____ Mondo ipar wach Nyasaye
 - e. ____ Gik moko duto ma malo
 - f. ____ b kod c

Somo mar 4

IN KORO IN JASORE MAR YESU KRISTO!

"Ubi ira, un duto ma otiyo matek kendo ma oting'o ting' mapek, kendo abiro miyou yueyo. Uting' ng'uonjo mara kendo upuonjre kuoma, nikech an ng'at mayom kendo ma ng'won e chunyu, kendo ubiro yudo yueyo ne chunyu, nikech ng'uonna yot kendo ting' mara yot." (Matayo 11:28-30)

ANG'O EN JASORE MAR YESU?

Ngima mar Jakristo en yo mar somo (Yohana 6:45 kod Matayo 28:18-20) kendo japuonjre en japuonjre. To e Singruok Manyien, tiende opogore matin gi ma sani. E kinde Yesu, ne nitie jopuonj (jopuonj) kod jopuonjre (jopuonjre) to ne ok gibedo e klas kaka wan sani. Japuonjno ne puonjo e yore ma nyalo konyogi. Ne owuotho gi jopuonjre mage. Ne onyisogi kaka onego gitim gik moko. En ema omiyo wach mar japuonjre e Singruok Manyien osebedo ka iloko ni "jaluwo". Ne en kamano bende gi Yesu. Kendo wach mar japuonjre nyalo lokore maber ahinya ni "japuonjre". Pare ane makanika moro ma nigi lony ahinya kod ng'at ma opuonjore. "Jalo", e yo ma kamano, ne dhi puonjo japuonjne kaka onego oti kod gige tich moko, kod kaka onego olos pek moko. Japuonjreno winjo kendo neno kaka japuonjno timo kamano. Bang'e, okawo gige tich kendo oluwo kaka ruodhe tiyo. En japuonjre (japuonjre, japuonjre, jalup, japuonjre) mar japuonj (makanika maduonj'). Japuonjre en wach ma itiyogo ahinya kuom jolup Yesu e Injili- nyadi 269.

- Ka wan jopuonjre, to ng'ano ma en japuonj? En Yesu Kristo.
- Ang'o ma Yesu puonjowa? Opuonjowa kaka onego wadak, kaka onego wabed, kaka onego watim kendo kaka onego wapuonj. En puonjruok ma itimo e tich e wi kit ngima kod chiwruok

mar ng'ato owuon

- To klas mare ni kanye? E kuonde duto.
- En karang'o ma klas mare romoe? Kinde duto.
- Ang'o ma yo mare mar puonjo? Nyis kendo nyis, ranyisi kendo puonj. (Neno Jo-Filipi 2:3-8 kod 2 Jo-Korinto 3:18).
- Oken teko mar paro maber kata chenro mar masin mar bero timbe mabeyo.
- Ang'o ma en gino ma japuonjre dwaro timo? Mondo ong'e Kristo Johana 17:3 kendo obed kaka en Jo-Rumi 8:29 .
- En karang'o ma wanyalo wacho ni wasepuonjore somo mare? Ka watimo gik ma osepuonjowa.
- En karang'o ma ng'ato okawe kaka japuonjre? Ka ondiko nyinge e skul mar Yesu kata ka otieko skul? Ka ne idoko Jakristo, ne indiko nying' e Skul mar Yesu!!! Ibiro tiyo gi ngimani duto ka ipuonjori kaka Yesu losore e in.

GIMO MAR BEDO JOSORE

Par ni nitie nengo ma nyaka ichul mondo ibed japuonjre mar Yesu. Nengo mar ndiko nying' e skul mar Yesu ni malo! Kaachiel gi gueth, ibiro bedo gi ting' kendo kuom Jakristo nyaka idak kaka owinjore gi luong mare. Ka owuoyo kuom ngima mar japuonjre, Yesu nowacho ni "Ka ng'ato dwaro luwo bang'a, mondo ogeng're owuon, kendo oting' yath mare pile ka pile, kendo oluw bang'a." (Luka 9:23). Ne ane gik ang'wen madongo ma yudore e ndiko ni:

"Okwedo en owuon"- Jakristo en jatich mar Kristo, kendo kaka kamano, onge dwaro mare owuon ma onego otim to dwaro mar Ruoth mare kende. Ok wanyal luwo gombo mag pinyni kata weyo tem. Yesu, ma ne nigi gik lweny marom gi ma wan bende wan-go, ne oromo gi tem kendo kinde duto ne oloye. En Jadolo Maduong' ma nyalo winjowa ng'uono kuom jok ma wan-go, nikech "ne otemo e yore duto mana kaka wan bende, to ne onge richo." (Jo-Hibrania 4:15)

"Ting' musalaba mare pile ka pile"- Ang'o ma wach mar "musalaba" nyiso e ndiko ni? Be en medal ma ng'ato rwako e ng'ute? Be en ranyisi mar Jokristo? Be tiende en ng'ado bura kendo yudo masira? Onge kata achiel kuom wehegi ma chiwo puonj makare. Paro ma ne nitie e higni mag 100 mokwongo, ka Yesu ne owacho wehegi, ne en mar tho e ngimani machon, kowacho ni, kaka Paulo "Osegoya e musalaba kanyakla gi Kristo, ok an kendo ma ngima, to Kristo ema ngima e iya." (Jo-Galatia 2:20)

"Luwa"- Kae ema omiyo teko marwa - Yesu e ma en gino maduong'. Omiyowa teko mar ng'ado bura e wi gik ma tek e ngima wa. Otelo yorwa! Omiyowa loch e wi tem (1 Jokorintho 10:13). Nyaka waluw bang'e (Johana 14:6). Bedo Jakristo ok nyis mana weyo timo richo to, bende, keto Yesu kod wachne mokuongo e ngima marwa, luwo bang'e kendo luwo kaka en e gik moko duto.

"Pilepile"- Ne watimo yiero mar kwedore wawegi kendo ting'o musalaba marwa e okang' mokwongo e odiechieng' ma ne wayie Kristo kaka Jawar marwa kendo Ruoth marwa. To odiechieng'no osekalo kendo sani en odiechieng' machielo! Odiechieng' ka odiechieng' dwarore ni watim yiero mar luwo Yesu, kendo! Ka Yesu nowacho ni "chieng' ka chieng'", ne onyisowa ni

nyaka watim yiero ma kamano chieng' ka chieng'. Yie marwa nyaka bed yie ma nigi teko kendo ma ngima. Nyaka wabed gi gombo mar bedo kaka Kristo pile ka pile.

Bende, somo: Luka 14:25-33; Jo-Rumi 12:1, 2; Marko 8:36.

KIDO ADEK MAR JASORE

Yesu, e Injili mar Johana, nowuoyo kuom kido adek mag japuonjre:

Bed e Wachne(Johana 8:31). En gima duong' moloyo mana yie (Neno Johana 8:29-59). Oting'o ng'eyo Wach Nyasaye. Nyaka wapuonjre weche ma Yesu nowacho. Onyiso ni nyaka watim gik ma wasepuonjore. Be iluwo Wachno? Be ipuonjori Muma nyadi riyo? Pilepile?

Herruokre.(Johana 13:34-35). Ere kaka onego wabed gi hera? Mana kaka Kristo noherowa. (Johana 13:34 - Ne omiyore owuon nikech wan). Ere kaka wabiro bedo jopuonjre? Kuom konyore, wuoyo e kindgi e wi weche mag roho, somo Muma kanyachiel kendo bedo gi paro matut kuom dwaro mag jowetegi. Be ihero oweteni e Kristo? Ang'o ma itimo e yore ma nyalo konyogi?

Nyalo olemo mang'eny(Yohana 15:8) Gin olembe mage ma wanyalo kelo? Nyithindo kod joot, olembe mag Roho (Jo-Galatia 5:22), duong' ne Nyasaye nikech nochueyowa, okelo jomoko ir Kristo, kod mamoko Ang'o momiyo onego wabed gi olembe? Mondo omi Nyasaye duong'. Mondo kik oket oko (Yohana 15:1-2). Mondo ores jomoko. Nikech erokamano (Zaburi 5 1:12-15). Mondo wachop gino ma ne wadwaro e ngima. Ere kaka wanyalo nyago olembe mang'eny? Ka wabedo e Yesu. (Yohana 15:5) Ka ng'injono ogol oko, ok nyal olembe moro amora. Be igolo olembe mang'eny?

YESU EN RANYICH WA!

Wang'eye kokalo kuom Muma. Waneno kaka Ne otimo, owuoyo kendo otimo gi ji. Wapuonjore gik ma gin gik madongo ne En. Waneno kido mage, kaka hera, mwolo, mwolo, ng'uono, ler kod tim makare. Ka waparo matut kuome kendo wamor kode, wadwaro bedo kaka En. Kuom Jakristo, En ranyisi marwa e gik moko duto.

Penjo

1. Japuonjre mar Kristo en ng'at ma winjo wach kendo ma ochung'ne En kod puonj mage.
Adier ____ Miriambo ____
2. Ang'o ma Kristo puonjowa?a. ____ Kaka inyalo dakb. ____ Tim gik ma ne opuonjo usc. ____
Paro maber d. ____ a kod c
3. Jatich mar Kristo timo dwaro mar Kristo to ok dwaro mare owuon.
Adier ____ Miriambo ____
4. En nyadi riyo ma nyathi Nyasaye onego otamre owuon kendo otim dwaro Nyasaye?
 - a. ____ Juma ka juma mar jumapil
 - b. ____ Odiechieng' ka odiechieng' bang' ka tije mag ot osetieko
 - c. ____ Odiechieng' ka odiechieng', kinde duto
5. Ting' musalaba mari nyiso ni
 - a. ____ Medal kata ranyisi ma irwako e ng'ato

- b. ____ Masira kod masira
- c. ____ Tho kuom yo machon mar ngima mar richo

KIDO MAR ADEKE - DONGO MAR ROHO

Somo mar 5

NYALO EDONG' TO OK BIRO THON!

Ok okawe ni en gima kare ka nyathi onyuol to ok odongo. Ka ok odongo e paro, iluongo ni ng'at ma ng'iyo gik moko. Ka ok odongo e ringruok, iluongo ni ng'at ma ng'iyo: To ka ok idongo ngimani mar Jakristo, ibiro tho! Ne ane gima Nyasaye nowacho kuom dwaro mar dongo e yo mar roho:

"... wan gi gik mathoth ma nyaka wawach kendo tek lero, nikech usebedo joma ok winjo maber. Nikech kata obedo ni e kindeni, onego ubed jopuonj, udwaro ng'at ma biro puonju kendo chike mokwongo mag wach Nyasaye; kendo usebedo ka udwaro chak to ok chiemo motegno. chiemo en mar jogo ma osedongo, tiende ni jogo ma kuom tiyo kodgi, nyalo ng'eyo gima ber kod gima rach." (Jo-Hibrania 5:11-14)

"Kaka nyithindo ma pod onyuol manyien, gombo chak maler mar wach, mondo udong' kokalo kuome." (1 Petro 2:2)

"Omiyo, joherana, kaka ubedo ka uwinjo wach kinde duto, ok mana kaka ne an e nyima kende, to sani moloyo ka ok an, tiuru waruoku gi luoro kod ng'ich; nikech Nyasaye ema tiyo e iwu mondo ubed gi gombo kendo utim gik ma ohero." (Jo-Filipi 2:12, 13)

ANG'O EN DONGO E ROHO?

Par ni wawuoyo kuom dongruok mar roho to ok dongruok mar ringruok kata mar namba. Onyiso ni nyaka wabed gi kido machal ahinya gi Yesu Kristo. (2 Jokorintho 3: 18)

Oting'o puonjuok mar pogo gik mabeyo kod ma okbeyo. (Jo-Hibrania 5:14)

Onyiso wuotho ahinya kendo matin kuom Roho kendo matin kendo matin kuom ringruok. (Jo-Galatia 5:13 nyaka 13)

Onyiso bedo gi kendo medo e ng'wono mag Jokristo e ngimani - yie, tim makare, rieke, geng'ruok, kindi, luoro Nyasaye, ng'wono mar owete, hera (II Petro 1:5-11). Ka gik ma kamago nitie e chunywa kendo gidongo e chunywa, wabiro bedo gi teko, wabiro nyago olemo, wabiro bedo motegno, kendo ok wabi ng'anjo. Wanyalo winjo tiend dongruok mar roho kaka lokruok ma kelo ber e kido marwa wawegi.

Gima nyaka ing'e: Dongruok mar roho ok bi mana sama itimo gik mabeyo ma kamago kende, to bende sama itimo richo kendo iparo matut kuom richo ma itimo. Seche moko, bedo gi pek nikech gik ma ok itimo maber konyo mondo idong' maber. Mano e ber mar puonj mar Ruoth. (Jo-

Hibrania 12:1-13)

NG'UONJO MAR ROHO MA 2 PITRO 1:

Yie -Som Jo-Rumi 10:17 mondo ine kama yie wuokie. En e Wach ma wapuonjore ni Nyasaye chopo singone kinde duto (Marko 10:29; Jo-Rumi 8:28). Kinde duto oketo wachne kuomwa. Gik malit nyalo timore e ngima, to ng'eyo ni Nyasaye ema ritowa medo yie marwa. Bedo gi yie medo yie. Be inyalo paro kinde moko e ngimani ma, ka igeno Ruoth, ne iromo gi luoro kata lweny moro kendo ne iloyo?

Kido maber -tiende en chir mar tim makare. En kido ma konyo ji e timo gima kare, kata ka otek ahinya kata ka ji mamoko kwedo. Ranyisi mar ng'at ma ne onyiso chir maduong' e weche mag tim makare en Josef. Som Chakruok 39 kendo ine kaka tim makare tiyo. Be inyalo paro ng'at machielo mosenyiso kido maber maduong' (chir mar tim makare) e ngimane?

Ng'eyo— mar Nyasaye kod dwaro mare, mar Kristo kod ngimane. Bedo gi riekto ne omiyo oganda Nyasaye okethore. (Hosea 4:6). Kaka weche mag Yeso biro ng'adonwa bura, owinjore wang'e gino mane opuonjo (Yohana 12:48-50) ... Yo mar yudo riekto en kuom somo kendo puonjruok Muma. (Zaburi 1:1-3). Somo buge mag roho kod weche ma mulo weche mag Muma bende nyalo konyowa. Tim chenro ma tiyo mondo imed bedo gi riekto. (Dwog e somo mar 1)

Ng'ado bura -Owinjore wabed gi nyalo mar geng'o ringrewa: gombo mag chiemo, gombo mag chiemo, chunywa, kod mamoko (1 Jokorintho 9:27). Ng'ado bura en olembe mar roho. (Jo-Galatia 5:22, 23) Par mondo ondiki list mar kuonde ma dwarore ni ibed gi ritruok mang'eny e ngimani. Lar ilego Nyasaye kinde ka kinde mondo omiyo dongruok e wechegi.

Keto chuny -tiende en "bedo motegno, kinda, bedo gi horuok". En kido mar ng'at ma ok ng'ieng' e chenro mare kod bedo motegno e yie, ma ok odhi e yo marach kata e tem kod masira maduong'ie moloyo. Jakobo 5:7-11 miyowa ranyisi ma yudore e Muma mar kinda.

Ne Jakobo 1:2-4 mondo ing'e kaka inyalo bedo gi kinda. Wabiro bedo gi pek kod tem e ngima marwa. Kata kamano. ng'at ma siko nyaka giko (ng'at ma siko) biro yudo warruok. (Jo-Hibrania 3:6). Be inyalo paro kuom ji kod gik ma ne otimore e ngimani ma ne omiyo ibedo gi kinda?

Kido mar NyasayeMano nyiso chiwruok mar ng'ato ka ng'ato ne Nyasaye kata miyo Nyasaye luor. Kornelio en ranyisi mar bedo gi tim mar Nyasaye (piety) e Muma. (Tich Joote 10:2, 7). Kinde duto bedo gi tim maber mar Nyasaye en tim maber ma ng'ato nyaka bedgo. 1 Timoti 4:8. Magi gin paro moko ma nyalo konyi mondo iket pachni kuom gik mag roho kod maler:

Winj wende mag Jokristo

Be kod odiechienge mag kech kod lamo

Los grup mar lamo

Bed gi lamo e ot

Ket thuolo pile ka pile mar somo, lamo kendo paro matut kuom Wach Nyasaye

Lere tim mari mar chiwore ne Nyasaye owuon. Be in gi chenro? Gik ma idwa timo e ngimani?

Her mar Oweteen hera e kind owete (Jokristo wetewa). Achiel kuom ranyisi: kanisa mane okonyo Jokristo ma ne ni Yerusalem e kinde kech. Jokorintho 8:1-5. Ranyisi machielo: lamo ma Jokristo ne otimo ne Petro, ma nyiso ng'wono kaka owete. (Tich Joote12:1-5) Onyalo oriwo tim mar rwako welo mowinjore. Som Jo-Galatia 6:10 kendo tem paro kuom owadwa kata nyaminwa moro e Kristo ma dwaro kony mari? Ang'o ma inyalo timone? Be nitie owadwa kata nyaminwa moro e Kristo ma dwaro osiep? Dhi machiegni gi ng'atno mondo nyalo bedo ni ichak osiep maber.

Hera -Hera mar Jokristo en tim. Tiende en bedo gi gombo matek kendo manyo ber ne jomoko kendo kinde duto oriwo tiyo ne ji. Kapo ni tiyo ne ji en chopo dwaro mag jomoko, kendo wang'eyo ni dwaro madier ok gin gik ma ng'atno dwaro, to wanyalo winjo tiend wach ni hero ng'ato chiegni ni chalre gi tiyo ne ji. Yesu nobiro mondo otim tich. Ne oherowa. Ne oneno dwaro marwa mar yudo weche mag ng'uono kendo ne otho e wi yath mondo oyud wechego. E yo machal kamano, we mondo wati (hero) jowetewa. Ji mang'eny winjo tiend hera mar Nyasaye mana ka gin gi nyithindgi giwegi. Hera ma jonyuol nyiso nyithindgi konyowa ng'eyo kaka Nyasaye oherowa. Som 1 Jokorintho 13 (duto) I Johana 3:11-18 kod 1 Johana 4:7-21 mondo iyud ng'eyo matut kuom gima hera mar Jokristo en gadier. Ndik nying ji kata gik ma ne otimore e ngimani ma ne okonyi ng'eyo kendo timo hera.

Penjo

1. Ng'ano ma ng'ado wach mar wach Nyasaye, ma en puonjne, nyiso ang'o?
 - a. ___Jadolo
 - b. ___Japuonj
 - c. ___Jalendo/jalendo
 - d. ___In - kuom somo mar ng'ato owuon
2. Dongruok mar roho en .
 - a. ___Fwenyo ng'eyo pogruok mantie e kind gik mabeyo kod ma okbeyo
 - b. ___Bedo gi yie kendo medore e yie, tim makare, ng'eyo geng'ruok, kinda, bedo gi tim makare mar Nyasaye, bedo gi ng'wono kaka owete kod hera.
 - c. ___Tiyo gi timbe mabeyo mag Jokristo
 - d. ___Gik moko duto ma malo
3. Gima kelo yie wuok kuom ng'eyo wach Nyasaye.
Adier ___ Miriambo ___
4. Ang'o ma duong' molooyo
 - a. ___Ng'eyo wach Nyasaye
 - b. ___Rieko in iwuon
 - c. ___Hera
5. Hera en
 - a. ___winjo
 - b. ___Dwaro mar timo gima ber ne ng'at machielo

KIDO MAR ANG'WEN—KAW KABERI E OT MAR NYASAYE

Somo mar 6

KAW KABERI E OTHO MAR NYASAYE

Ka nyathi onyuol, nikech en nyathi ma pok onyuol, ochako yudo chiemo kendo rito chiegni ni min mare kende, kendo oyudo gik mathoth molooyo gik ma omiyo. Kata kamano, biro kinde ma obiro kawo kar tich mare e ot. Ochako chiemo e mesa gi jomamoko, ogero winjruok, oyie ting' kendo chopo ting'. Gik moko duto gin moko kuom dongruok mare.

Bende, kaka Jakristo manyien, dwarore ni ikaw kar ng'ato e ot mar Nyasaye. Ne imiyo ngimani ne Yesu Kristo, ka iloko chunyi kuom richo magi, kendo ka iiki kode e batiso. E kindeno ne idonjo e winjruok manyien gi jolup Yesu mamoko. Ne ubedo achiel kuom "kanisa". Ngima mar Jokristo ok dak e kindgi kende, to gibedo kanyakla gi jokanyo mamoko mag kanisa. Mano e chenro mar Nyasaye kuomi.

KANISA EN GRUOP MAR JI MOPOGORE HINYA

Grup ni en grup makende ahinya nikech en jogo ma Nyasaye noluongo mondo owuok e mudho mondo odonj e lero mare ma ng'eny (I Petro 2:9). Gin grup mar ji ma osewar kokalo kuom remb Yesu Kristo, Wuod Nyasaye. Kanisa en ji ma Nyasaye opogo ne en owuon. Kanisa (e weche ma ler, jogo ma oluong), oseluongo ni:

- Ne oluong gi Nyasaye. Jo-Rumi 8:28-31.
- Ne oluonge kowuok e mudho. I Petro 2:9; Jo-Kolosai 1:13
- Ne oluonge kokalo kuom Injili. Jo-Tesalonika 2:14
- Ne oluong mondo obed e riwruok e Kristo I Jokorintho 1:9.
- Ne oluong mondo obed maler (bed mopogore). Jo-Tesalonika 4:7.
- Ne Oluongogi e Pinyruoth I Jo-Tesalonika 2:12; Jo-Galatia 1:6, 5:13; Jo-Kolosai 3:15; Jo-Hibrania 9:15; I Petro 5:10)

RIEK: E Singruok Manyien, wach mar "kanisa" nyiso kata chokruok mar Jokristo e kama moro (Jo-Rumi 16:16; I Jo-Korinto 1:2; Jo-Efeso 1:1; Jo-Filipi 1:1) kata ringruok mar Kristo ma oting'o piny mangima (ma oting'o ji duto ma ni e pinyini)

Ng'at moro nowacho niya kinde moro niya: "An Jakristo to ok anyisra e kanisa moro amora nikech ok aneno chik ma kamano e Muma." Ng'atni ne ok osomo Muma, nikech, ka ne osomo, dine ong'eyo ni kanisa mar alwora oket ler ahinya e Singruok Manyien: " ... kik wawe chokruok marwa wawegi, kaka en yo mar jomoko." (Jo-Hibrania 10:25)

Kanisa ma kamago yiero jomisonari kendo ochung'negi, ochung' ne skul mag Muma, okonyo ji ma nigi chandruok, ochung' ne chokruoge mag lamo, lamo, lamo kod lendo mar wach maber. En kanisa mar alwora ma tiyo kaka gige tich mar chopo tich mar Nyasaye kae piny. Nitie kendo kinde duto biro bedo gi kinde mabiro ne kanisa mar Yesu Kristo nikech tich mar Nyasaye onego obed kendo pod dhi nyime. Ibiro bedo gi ng'eyo matut e tij Nyasaye maduong'ni e kanisa ma iye!

WECHE MOTUDO GI BIBLIA MOTUDO GI KANISA

E Muma ok wayudi nying' moro amora ma ochiw ne kanisa. To, wayudo ler mopogore opogore ma nyiso gik moko makende mag grup mar ji ma iluongo ni kanisa – weche mag tudruok kata tich.

Ot (familia) mar Nyasaye- 1 Timoti 3:15; Jo-Efeso 1:3; Jogatia 3:26, 27. Nyasaye e Wuoro, Yesu e owadwa maduong' kendo wan duto wan owete. Kanisa en joot ma Nyasaye nolosso mondo obed kode kinde duto. Wabedo gi winjruok kode, gi wuode Yesu kendo gi jowetewa kaka nyithind Nyasaye. Hera, ng'wono, kony kod yie ma wayudo e jood dhano bende nyaka bed e jood Nyasaye kendo e yo matut molooyo. Biblia jiwowa kama: "Be nitie ng'ato kuomu ma owinjo masira? We olam. Be nitie ng'ato ma mor? We ower zaburi." (Yakobo 5:13) Bed owadwa ma nigi yie kendo ma nigi yie ma kanisa nyalo geno kuome. Ti ne owete mamoko gi hera.

Pinyruodh Nyasaye (kata mar Kristo)- Fweny 1:5; Matayo 16:18-19; Jo-Kolosai 1:13. Od piny Nyasaye en pinyruodh mar Wuode ma ne omiye teko duto kendo ma ne oketo kaka "Ruoth mar ruodhi kendo Ruoth mar ruodhi" (Mathayo 28:18 & Fweny 19:16). Mana kaka Nyasaye osebedo ruoth kuom gik moko duto kinde duto, sani Wuode bende locho kuom gik moko duto ma nochue. Gima duong' ahinya kendo ma en gino momiyi otelo en kanisa. Kanisa mar Yesu en grup mar ji ma ng'ato nyalo ketogi e bwo Ruoth Yesu mondo otimne e pinyini.

Hekalu (kamaler) mar Nyasaye- I Petro 2:5; I Jokorintho 3:16, 17. Wan e ot mar roho, kar dak, kama maler mar Nyasaye. Nyaka warit maler marwa wawegi, ma owinjore gi bedone. Nyasaye odak e kanisa (ok e ot, to e ji). Wadak e nyim Nyasaye kendo e nyime, walamo, wawero, waketo pak, walamo kendo watiyo. Bed ng'at ma okawo okang' mar lamo ma kamano, ka itimo gi luor kendo rito hekalu mare, ma en kanisa.

Rombo mar Kristo- Tich Joote 20:28. Waluwo Yesu, Jarit marwa maber kendo maduong'ie molooyo.

Oganda moyier, oganda maler, jodolo mag ruoth, oganda Nyasaye- (1 Petro 2:9). Wan nitie mondo walam, wami luor kendo wago pak ne Jachuechwa.

Kanisa mar Kristo (kata kanisa mar Nyasaye)- Matayo 16:18; Tich Joote 20:28; Jo-Rumi 16:16; Jokorintho 1:2; 10:32; 11:22; 15:9; Jokorintho 1:1; Jo-Galatia 1:13; I Timotheo 3:5,15. Wan mana mwandu mag Kristo kod Nyasaye kende. Wabedo mag En, ok mag jomoko, kata magwa wawegi.

Nyako (chiege) mar Kristo- Jo-Efeso 5:23-32 Gima ochung'ne wachni en yie kod ng'eyo marwa ne ng'at ma wasesingo ni wabiro hero kendo tiyone.

Kanisa- Wan oganda Nyasaye kendo oluongwa mondo wawuok e piny, wawuok e yo marach. Ne wapogore (waler) kendo onego wabed mopogore gi piny. Owinjore wabed gi ngima maler.

Ringruok mar Kristo- Jo-Efeso 5:23; Jo-Kolosai 1:18; I Jokorintho 12:12-27 & Jorumi 12:4, 5. Kanisa en gino ma Kristo tiyogo mar dhi nyime gi tije e piny. Wan e lwete, dhoge, wang'e, tiende, chunye. Kanisa en gimoro mangima kendo fuoni duto oriwre kendo luwore gi ng'ato ka ng'ato.

Mana kaka lwedo dwaro lwedo, e kaka fuoni mag ringruok mar Kristo bende dwaro jowetegi. Omiyo owinjore imany tich mari e kanisa. Ti kod mich ma Nyasaye omiyi mondo ibed gi ber mar ringruok mar Kristo, ma en kanisa.

TIJE MAR JO RIEKNI

Kaka wang'eyo ni wan kaka fuoni mag ringruok mar Kristo, wang'eyo ni ok wanyal bedo joma ng'iyoy mana gik ma ng'ato ka ng'ato timo kata ma ng'iyoy mana gik ma ng'ato timo. Wan bende wan e kind gimoro maduong' molooyo wan wawegi. Onge gima duong' ahinya e ngima wa molooyo wachni. In achiel kuom grup mar ji ma nigi thuolo mang'eny molooyo e piny. En duong' maduong' bedo gi thuolo mar tiyo, tiyo kendo bedo gi ng'iyoy e kanisa mar Yesu Kristo.

Penjo

1. Kanisa ma Kristo nolosoy en .
 - a. ___ Hekalu
 - b. ___ Kama romoy kaka ot
 - c. ___ Ji
 - d. ___ Ji noluongo kowuok e mudho (richo) mondo gidonj e Kristo
2. Jokristo gin
 - a. ___ Jokanyo ma ni e ringruok mar Kristo
 - b. ___ Jotich Nyasaye
 - c. ___ Ji ma oler gi remb Kristo kokalo kuom .
winjo wach
 - d. ___ Gik moko duto ma malo
3. Biblia nyisoy nying achiel mar kanisa mar Kristo.
Adier ___ Miriambo ___
4. Kanisa mar Kristo iluongo ni Pinyruoth, Nyako, Ringruok.
Adier ___ Miriambo ___
5. Kanisa en .
 - a. ___ riwruok
 - b. ___ gimoro mangima

Somoy mar 7

GIMOMAR KANISAY GI TICH MAR KANISAY

Kanisa mar Ruoth en ringre ma ngima mar roho. Tich marwa wuok kuome, ma en wiya (Jo-Efeso 1:21, 22). Kanisa en ringruok kendo En e wich kendo omiyoy kanisa timo dwaro mare. Wan e kanisa, ma owier gi Roho Maler mare, ma onyuol gi Wuon mare. Waketo kanisa mare kod kuwe mare e piny duto. Kanisa dhi nyime gi tich mare kae piny kendo kata obedy ni tichne opogore opogore, wanyalo losogy e yo machuok e weche adek madongo:

LERO INJILY

Owinjore walandy wach maber, watim jopuonjre mag pinje duto, wabed ler mar piny kendo

chumbi mar piny, waked gi jotelo, gi teko, gi jotelo mag mudho mar pinyini, gi jolweny mag roho ma richo e kuonde mag polo kendo wabed gi kido mar Nyasaye owuon. Ka Yesu nodwoko penjo ewi tich mare kae piny, nowacho weche kaka – “Wuod Dhano nobiro mondo omany kendo ores jogo ma noselal.” Wan kaka ringre, osewiwa tich mar timo tich ma kamano.

GEDO

Kanisa inyalo luongo ni kite kata thap ma ngima. Oken mana ng'injo mar thap ma ng'injo. Nyasaye dwaro gedo ma nigi kite mangima. Kapo ni thap ok ni e kambi, ka ok oketi simenti kanyachiel, to mano nyiso ni ok gin ot. Tich mar lendo kelo thap to Nyasaye dwaro ni olosgi obed ot. (Jo-Efeso 2:19-22; 4:6; I Petro 2:5) E yo ma gik moko dhigo, wanyalo wito thap mang'eny manyien ka wabologi mana e lum kata ka waketogi simenti e yo ma ok owinjore ahinya mondo mapiyo bang'e, gipodho. Nyaka wati matek mondo wane ni ng'ato ka ng'ato ochung' motegno e kama Nyasaye nomiye. Mano iluongo ni gero.

Kuom jomoko, kanisa en kama idhie mondo ine jomoko. Ng'at ma ji ng'iyo ahinya en ng'at moro, nyalo bedo ni en jadolo kata jadolo. Ka ng'ato dwaro kony, ng'ano ma gilungo? Gilungo jatelo. Ka ng'ato nigi chandruok kata kiawa, gilungo mana jalendo. Ne ok en kamano e kanisa machon. Kanisa ok en riwruok to en kaka joot. Ne giromo e udi. Nikech ne giyudo kum, kinde mang'eny ne giromo e mbui e grup matindo tindo mondo kik giyud paro kuomgi. Ranyisi moro ne en kanisa ma ne ni Tesalonika. Paulo nodhi kuno kendo noloso kanisa to nodong' mana kuom thuolo matin ahinya kapok ogol oko mar taon. Ne en kanisa manyien, ne oyudo masira kendo ne en gi pek gi richo kod puonj. Jomisionari ne osedhi kendo kata kamano ne gidong' mangima. Nade? Som Jo-Tesalonika 5:11-14 mondo ine kaka inyalo timo kamano. Gik moko duto ne ok ochung' kuom jolendo, jodongo, kod mamoko. Ne ging'eyo ni gin gedo mar Nyasaye kendo ng'eyogi kaka Jokristo ne nyalo nenore e tudruok ma ne gin-go e kindgi. Nyaka waggerre kendo wabed gi winjruok gi jowetewa.

Kata kamano, moko dwaro rito ngimagi mar anyuola: "Adwaro bedo thuolo, bedo thuolo mar timo kaka adwaro." To ka adier ni idwaro bedo Jakristo maber moloyo, to owinjore iluong jomoko e ngimani owuon, inyisgi ni girang' ketho magi, kendo gikonyi mondo ibed maber moloyo. E yo ma kamano, inyalo dongo ahinya.

Omiyo, magi gin gik ma dwarore mondo otimre mondo oger:

- 2 Petro 1:5-11 ng'ato ka ng'ato kuom jokanyo gin joma tiyo matek, ma kelo ber, ma nigi teko, ma osewar.
- Jo-Efeso 4:16 ng'ato ka ng'ato e kama Nyasaye nomiye, oriwre gi jomoko, tiyo, tiyo kanyakla, dongo, gero e hera.
- Jo-Kolosai 1:28 ji duto onego oketgi ka gin joma ongee makosa e Kristo.

Wapar ranyisi moko mag thuolo ma wan-goni Nyasaye miyowa mondo wager jowetewa. Som ndiko ka ndiko kendo indik ting' ma Jokristo onego obedgo e kama onge gimoro:

Johana 13:34-35

Jo-Rumi 14:19; 15:14

Jokorintho 12:25

Jo-Efeso 4:2; 5:21
Jo-Galatia 6:2
Jo-Kolosai 3:12-14
Jo-Tesalonika 4:18; 5:11-14
Jo-Hibrania 3:12; 10:24, 25
Jakobo 5:16

I Petro 4:9

Par chike mag Ruoth gi kod ting' mari kaka jaluwo Yesu kendo kaka achiel kuom ringre, ma en kanisa. Tich ma ok oket mana ne jotelo kende, to ng'ato ka ng'ato kuom jokanyo bende nigi ng'eyo e tijno. Her, gero, rieko, rito, siro, ting' ting', rito kuwe kod winjruok, kwe, jiwo, riembo, ng'ado bura, konyo, jiwo, jiwo, ng'ado bura, lamo, rwako, riwruok. Yesu noluongowa duto mondo watim gigo duto ne jowetewa.

TICH

Yo achiel ma watiyogo ne Ruoth en kuom tiyo ne ji mamoko. Tich ma kamano ok en piem e kindwa to en riwruok. Wabiro tiyo kod mich magwa, ka watiyo kanyachiel (1 Jokorintho 12:12-27). Yesu ne ok obiro mondo otimne tich to mondo otimne tich kendo omiyo kanisa mare nyaka bed gi neno ma kamano. Kanisa nitie mondo orit joma oten, okony joma ochando, kendo otim tije mabeyo. (Jo-Efeso 2:10)

Ibiri dware konyo kata yudo kony kuom owete. Konyo seche moko en mar roho (jiwo, gero, kod mamoko) to seche moko en mar ringruok. Ka wachiwo kendo wayudo, kony ma watimorego biro miyo wabed gi hera kod osiep ma miyowa bedo achiel e ot mar Jokristo.

Par ane ndiko maluwogi .:

Jo-Galatia 6:10
Tich Joote 6:1-6.
Tich Joote 11:27-30
Jo-Rumi 15:25-27
Tich Joote 11:19-26
Tich Joote 13:1-12
Tich Joote 6:1-7.
Jo-Efeso 4:1-16
Jo-Kolosai 3: 1-17

Penjo

1. Tich mar kanisa mar Kristo en mondo
 - a. _____ Ger udi ma inyalo romoe
 - b. _____ Lando wach maber mar Kristo
 - c. _____ Jiw Jokristo mamoko mondo odong' jo adier

- d. ____ Tim tije mabeyo
 - e. ____ Gik moko duto ma malo
 - f. ____ b, c kod d
2. Kanisa en riwruok ma tiyo matek mar ji ma osewar .
Adier ____ Miriambo ____
 3. Diere mar kanisa ma ochokore en .
 - a. Jadolo
 - b. ____ jalendo
 - c. ____ Kristo
 4. Mondo kanisa obed e yo makare, nyaka ochokore e ot kaka hekalu kata kama maler .
Adier ____ Miriambo ____
 5. E kinde ma ji ng'adonegi bura, en gima oyiego mondo chokore e mbui kendo e grup matindo tindo.
Adier ____ Miriambo ____

Somo mar 8

KANISA CHOKORE MAR LAMO GI GEDO

“Wek waparre mondo wabed gi hera kod tije mabeyo, ma ok wawe chokruok marwa kaka jomoko timo, to wajiwre, kendo mathoth moloyo kaka uneno ni Odiechieng’no chopo.” (Jo-Hibrania 10:24-25)

Achiel kuom gik ma kelo kuyo ahinya ma ibiro neno en “Jakristo” ma ok rito gi gombo thuolo ma kanisa duto chokore kanyachiel mar lamo kendo gero. Jomoko kata okawo ni en mana achiel kuom “tichgi mag Jokristo.” Kuom adier, Nyasaye nomiyowa chik nikech wadwaro ahinya kendo thothgi osechiwo ngimagi owuon mondo orit thuolo marwa mar timo gino ma kamano.

KANISA CHOKORE MAR LAMO Nyaka wang’e maler ni onge saa kata kama oketne ma Jakristo onego olam Nyasaye. Yesu nonyiso wachno e yo maler e Johana 4:19-26. Walamo e chunywa (chuny) e kinde moro amora e kama moro amora. Lamo nyiso kaka chunywa nyisore gi luoro, luor, kod luor. Kinde duto timore ng'ato ka ng'ato, kata ka ng'ato ni e chokruok kata ok. Lamo mar grup en mana "kwan mar ji ma lamo Nyasaye kanyachiel e kinde achiel e kabedo achiel. Lamo madier timore e chuny kata e chuny mar ng'ato ka ng'ato. Jomamoko duto e chokruok nyalo bedo ka lamo ka ng'ato achiel ok lamo. kaka wer, chiwo misango, chamo Chiemb Midhiambo mar Ruoth kod lamo ok gin lamo mar adier Gin mana yore mag nyiso ng’eyo mar luor ma ni e chuny.

Kaka pile, e chokruoge mag kanisa, Wach Nyasaye isomo, ipuonjo kata ilando. Ka Ndiko osomo kata oting’o, owinjore wawinj kaka en Nyasaye ma wuoyo kodwa kokalo kuom Wachne (ka adier, ng’at ma wuoyo wuoyo weche Nyasaye). Winj gi ng’ato owuon: Mano nyiso ang’o? Ang’o ma Nyasaye onego owachna? Ang’o ma Odwaro ni ang’e ni nyaka abed, mondo atim? Ere kaka anyalo nyiso jomoko wachno?

BE IN JA LAMO KATA IN JA NENO GIMO?

Wabedo oganda ma neno gik moko. TV oseloko piny mangima. Joma okawo okang’no osebedo joneno. Joma timo gik moko osebedo kaka ng’at ma ng’iyo kombe. Bedo gi rieko kendo bedo gi tich matek dwaro gik mang’eny ahinya kuomwa. Bedo mana ng’at ma neno gik moko dwaro gik matin ahinya. Ka imedo neno TV, tuke ma timore e wang’e, vidio, kod neno sinema, in gi gik ma wahero ma #1 – “neno.” Paro mar jogo ma neno gik moko mulo kanisa kendo okelo lwenje moko nikech gima Muma keto ler ahinya e din ma Jokristo en bedo ng’at ma ng’iyo gik moko to ok mana ng’at ma neno gik moko.

Ka ochopo e chokruok mar kanisa, moko bedo gi pek mar temo lokore mondo kik gibed jogo ma neno gik moko mondo gibed jogo ma ng’iyo gik moko. Giwuok e tugo ma ne gineno e TV kendo gichokore mondo gilam e chokruok mar kanisa. Jomoko ma niggi kido mar neno TV, bang’ seche moko kata ariyo mag ng’iyo gik ma ng’ato ng’iyogo kendo ma ng’iyo gik moko e TV, biro e kanisa kendo gigeno ni gibiro winjo gik ma kamago. Kata kamano, pare wachni: Joma lando lendo e TV tiyo gi dola 1,000,000 mondo gilos lendo ma kawo sekon 30. Program mag ng’iyo gik ma nyasani mag ler kod dwol miyo ibedo gi mor. E TV, gik ma nenore e wang’ ng’ato lokore kuom sekon 5 nyaka 10 ka sekon. Bang’e, ibiro e chokruok mar kanisa. Be inyalo wacho adier ni wach mar “boring” ok rieny e wang’i seche moko?

To chandruok marwa oken ni kanisa ok nyal ng’ado bura. Chandruok en paro marach ni kanisa onego otim piem. Kata wadwaro kata ok wadwar, Jokristo mang’eny pimo Jokristo gi tuke ma ji neno. Kapo ni lamo kata tugo ok kelo mor, mano en; “ok opuonja”, giparo ni kinde itiyogo mana e bore. En gima yot ahinya mondo ibed mana gi chir kendo loko chanel. Kata obedo ni moko ok bi yie gi wachno nyaka chieng’, paro ma gin-go en kama: “An ng’at ma neno gik moko. Ok awer. Ok akelo Muma mara, ok asomo, ok adonj e mbaka, ok andiko gik moko kata ok awinj maber. An ng’at ma neno kendo winjo. Kendo tijni ne dhi bedo maber.” Omiyo, ng’at ma neno gik moko geno ni ibiro yudo dwaro mare (kata gombone) ma ok opar moro amora kuom dwaro mag jomamoko ma nitie.

KANISA CHOKORE MAR GI GEDO. Lero matut ahinya mar chokruok mar kanisa mar Singruok Manyien yudore e 1 Jokorintho sula mar 14 kendo ndiko mar 26 ma oting’o weche machuok wacho ni “Gik moko duto mondo otimre mondo oger.” Gik ma watimo mondo wager ng’ato ka ng’ato e yie maler molooyo. Yo ma watimogo en ahinya kokalo kuom weche: Kokalo kuom weche e lamo. 2:1, Tich Joote 4:23-31 Kokalo kuom somo wachno. I Timoti 4:13 Kokalo kuom weche mag jiwo kod ng’ado bura. 12:13, 5:20 Kokalo kuom wuoyo. 1 Jokorintho 14:3 Kokalo kuom wende mag roho. Jo-Kolosai 3:16; Jo-Efeso 5:19

Nikech kinde mang’eny walamo sama wachokore, thoth ji luongo chokruok mar kanisa ni “tich mar lamo”. Kaka wachokore mondo wager jowetewa, chokruokno bende inyalo luong ni “tich mar gero”. Nitie tich achiel makende ahinya ma Nyasaye nochano mondo Jokristo otim sama gichokore ma owinjore oting’ lamo kod gero. Oluongo ni “Chiemb Ruoth”.

CHIAM MAR RUOTH
Chiemb Midhiambo mar Ruoth en chiemo ma niggi tich maduong’ ahinya ne kanisa. En chiemo ma

en ranyisi. Mano nyiso ni gino ma ochung'ne ok en mondo ochop kech marwa mar ringruok, to en mondo oparnwa gik madongo mag roho kokalo kuom gik mag ringruok. Gik ma ng'ato timo, timbe, weche - ranyisi duto ma nitie konyowa kaluwore gi gima gichung'ne. Chiemb Midhiambo mar Ruoth ok en gima ng'ato ok ng'eyo kata ma kelo hono, to en gima iparo. "...tim gini mondo ipare" (Luka 22:19). Gima omiyo oket paro en mondo oparnwa ji, gik ma notimore, adier, winjruok, singruok, kod mamoko.

Mkate – parowa ringruok mar Kristo ma ne ogol kaka misango nikech wan. Olemo mar yiend mzabibu - parowa remb Kristo ma ne oumo mondo owene richo magwa.

Ok mana gik ma itiyogo e Chiemb Midhiambo mar Ruoth kende ema nigiti tich maduong', to bende timbewa bende nigiti tich maduong'. Par ane gima watimo gi mkate kod olembe mag yiend mzabibu. Ok wabed ka wanenogi kende. Ok wabed mana gi gombo kuomgi kende. Ok wabed gi ng'iyo e nyimgi. Wachamo mkate kendo wadho okombe. Yesu noting'o mkate no omiyo jopuonjrene kendo nowacho niya: "Cham". Ne okalo okombe kendo nowacho ni: "Madh". Ang'o ma ber mar chiemo kod madho kar ng'iyogi mana gi wang'? Owacho wach ni Kristo nyaka bed e iye. En kinde mar ng'ato ka ng'ato, ng'ato ka ng'ato, mondo okaw okang'. Ng'ato ka ng'ato wacho ni Ruoth gimoro machalo gi maeni, "Yesu, biro e chunya kod ngimana." Ok oromo mana bedo e ot ma Yesu nitie. Nyaka obed e kindwa. Chiemb Midhiambo mar Ruoth en achiel kuom kinde makende ma wawacho ni Nyasaye ni "Dhi!" Yesu nowacho e Johana 6: 51, 54-56 ni: "An e makate mangima mane olor kowuok e polo. Ng'at ma chamo ringra kendo madho remba nigiti ngima mosiko, kendo abiro chiere e odiechieng' mogik. Nikech ringra en chiemo adier, kendo remba en madho adier e ringra, kendo an emadho rema adier. e iye."

Penjo

1. Onge saa kata kama oket moketi ma Jokristo onego olamre.
Adier ____ Miriambo ____
2. E chokruok kata grup mar Jokristo .
 - a. ____Giduto gilamo Nyasaye nikech gin e grup
 - b. ____Lamo wuok kuom chunyi ng'ato ma iye, chunyi, omiyo en ng'ato ka ng'ato ema lamo .
3. Ka Jokristo ochokore kanyachiel gik moko duto gin mag jiwo jogo ma ochokore.
Adier ____ Miriambo ____
4. Ng'ato nyalo wer, lamo, kendo chamo chiemb midhiambo mar Ruoth to ok lamo.
Adier ____ Miriambo ____
5. E Chiemb Midhiambo mar Ruoth, mkate ochung' ne Nyasaye, Yesu, ma wuok e polo e ringruok mar piny ka olembe mar mzabibu ochung' ne remb Yesu mar chiwruok mare mar ng'uono ma lwoko ji ma winjo wach mowinjore kuom richo.
Adier ____ Miriambo ____

Somo mar 9

BE IN NG'A E RIEKLO MAR KRISTO?

"...dongo e gik moko duto kuom Ng'at ma en wich; Kristo, ma ringruok duto, ma oriwre kendo

oriwre kanyachiel kuom gik ma ng'ato ka ng'ato chiwo, kaluwore gi tich ma ng'ato ka ng'ato tiyogo, miyo ringreno dongo mondo ogerre owuon e hera." (Jo-Efeso 4:15, 16)

"Kaka ng'ato ka ng'ato oseyudo mich, utimne michno kaka jorit mabeyo mag ng'uono mathoth mar Nyasaye..." (1 Petro 4:10).

"Nimar kaka wan gi fuoni mang'eny e ringruok achiel, to fuoni duto ok nigi tich maromre, wan bende, kata obedo ni wan mang'eny, wan ringruok achiel kuom Kristo, to ng'ato ka ng'ato wan fuoni mag nyawadgi.

Koro ka in Jakristo en gima duong' mondo ikaw kar tich mari e ot mar Nyasaye. Wach ma owuok e Jo-Efeso 4 nyiso maler ber mar 100% mar jokanyo mondo odonjre e tich mar kanisa. Kuom adier, kanisa ochung'ne Ruoth mondo otim tichne.

RIEKNI MAR KANISA

Yesu e wich mar ringruok, ma en kanisa. Ok en mana ng'at ma ng'iyoy gik moko, to moloyo, ochung' motegno e tije duto mag kanisa. En Yesu ema tayo, loso, rito kendo rito ringruok mondo wabed kaka odwaro ni wabed kendo watim gima odwaro ni watim.

Yesu loso kanisa kuom miyo mich (tich) ne ng'ato ka ng'ato kuom jokanyo. Mich gi oriwo jodongo, jodikon, jolendo kod jopuonj to bende oriwo jokanyo ka jokanyo e yo moro. Onge ng'at ma ok owinjore. Onge moro amora ma ok en gima duong'. Onge ng'at ma oweyo kata ma omiye thuolo. Yesu tiyo kokalo kuom Roho Maler, ka opogo mich mag roho ne fuoni mag ringruok, mondo otim tich mar kanisa.

MICHI MAR ROHO

Mich mag roho gin tije (tich, tich, tije kata tich) ma in, kaka achiel kuom ringruok mar Kristo, itiyogo. Neno Jo-Rumi 12:3-8. Mich mag roho ok gin talanta. Kata joma ok oyie nigi talanta to mich mag roho imiyo mana Jokristo. Mich mag roho ok gin kido mag kit dhano (bedo gi horuok, ok ng'iyoy gik moko mapiyo, bedo gi ng'wono). Mich mar Petro kod Paulo ne en bedo jaote - ne gin gi mich machal to ne gin gi kido mopogore.

Ng'e ni: Kido mag mich ma iloso e somoni gin mich ma nyaka chieng', ma ok gin mich mag timo hono kendo ok gin mich ma kinde matin, ma timo hono ma iwuoyo kuomgi e 1 Jokorintho 12.

Ng'ato ka ng'ato ma ni e kanisa en gima duong'. Ng'ato ka ng'ato en gima dwarore. Seche moko iparo ni "An ok anyis ni an jalendo kata japuonj. Ringruok ok dwara." Kanisa ne dhi bedo nade ka ji duto ne timo gik maromre? Ruoth ok luong ji duto mondo otim gik maromre ma en, ok ni ji duto nigi ting' maromre e kanisa. Roho Maler miyo ng'ato ka ng'ato ma en ringre Kristo tije kaluwore gi dwaro mag ringre. Ruoth, nikech en wich, ong'eyo kaka onego oket ringruok e winjruok. Omiyo ringruokno yore mopogore opogore mag tiyo mondo ochop dwaro mag kanisa duto.

BE EN NG'A E RIENDO MAR KRISTO?

Mae e penjo ma ng'ato ka ng'ato kuomwa onego openjre. Ere kaka anyalo ng'eyo ni tije ma Nyasaye omiya gin ang'o? Sigana Manyien ok chiw list machuok mar yore ma ng'ato nyalo luwo mondo ong'e mich mar roho ma en-go. Okang' moko onyis piny kae kata kamano ok onego okawe kaka wach mogik e wi wachno. Owinjore ipare ni gino ma ochung'ne kae oken ahinya ng'ado bura ni mich ma wan wawegi wan-go gin ang'o (kaka ka ng'ado burano en marwa) to en mondo wafweny gima Nyasaye oseyiero ni mich magwa gin ang'o. Par ni Nyasaye (Kristo, Roho) "Nyasaye oseketo fuoni ka fuoni e ringruok kaka ne odwaro" - 1 Jokorintho 12:18. Magi gin paro moko ma nyalo konyi dwoko penjoni in iwuon.

1. Bed Jakristo:Mano en gima winjore nikech mich mag roho gin ma Nyasaye chiwo ne fuoni mag ringruok. Ok gin talanta to gin tije kata tije mag fuoni mag ringruok mar Kristo.

2. Kethiri chuth e bwo loch mar Nyasaye: Mae en yiero ma ng'ato ka ng'ato ng'ado ma ne onego otimre e kinde ma ne olokore mondo obed Kristo kendo ma dwarore ni otimre manyien kinde ka kinde. Wach ne Nyasaye gi chunyi duto kaka Isaya notimo: "An kae, Ruoth, oora." Isaya 6:8. Ka ok wadwaro ni Ruoth oti kodwa e yo ma odwaro, ok wan gi gombo mar penje gima odwaro ni watim.

3. Lamo:I ng'eyo ni Nyasaye nigi gombo kuomi e ringruok mar Kristo omiyo sani kwaye mana mondo onyisi gima en, ing'eyo ni obiro duoko nikech en dwaro mare. Som kendo ipar matut kuom Zaburi 25:12 . "Ne ng'at ma oluor Ruoth Nyasaye, obiro nyise yo ma owinjore oyier." Inyalo penjo paro mar jomoko to ng'at ma nenore maler ni onego ipenj en Wi kanisa.

4. Par Dwaro mag Kanisa: Petro nyisowa maler ni nyaka wati kod mich magwa kuom tiyo ne jowetewa kaka jorit mabeyo mag ng'wono mopogore opogore mar Nyasaye (I Petro 4:10). Mich gin tij lendo kata tij lendo. Tiyo en chopo dwaro moro. Gima omiyo omiye mich ok en mondo ji obed gi gik mathoth to mondo ochop dwaro omiyo nyaka wabed ka wang'iyi dwaro mag kanisa. Achiel kuom gigo manyalo konyo ahinya en bedo chunyi kod tim mar jatich. Mich mag roho gin tije ma jokanyo oluongo gi Yesu mondo otim e yo makende.

5. Rang'i Listi mag Mich ma ni e Ndiko Manyien: Owinjore ichak paro kuom gima Nyasaye luongo ni tij lendo. Listi ma kamago onego omiyo paro. Neno Jo-Rumi 12:3-8; I Kor. 12:28; Jo-Efeso 4:11, 12; I Petro: 10, 11.

Moko kuom Ranyisi mag Mich, Tich, E NT -ok oriw gi ma kinde matin kata ma timo hono:

- Jatich (1 Petro 4:11; Jo-Rumi 12:7)
- Japuonj (I Jokorintho 12:28; Jorumi 12:7; 2 Timote 1:11)
- Jajiwo (Jo-Rumi 12:8)
- Ng'at ma chiwo (Jo-Rumi 12:8)
- Ng'at ma chiwo kony (Jo-Rumi 12:8; Jo-Korinto I 12:28)
- Ng'at ma nyiso ng'uono (Jo-Rumi 12:8)
- Jatend piny (1 Jokorintho 12:28)
- Jarit, Jarit, Jadolo (Tich Joote 20:28; Jo-Efeso 4:11; I Timothe 3:1, 2; Tito 1:5, 7)
- Jalendo, Jalendo, Jatich (I Jokorintho 9:16, 17; Jo-Efeso 4:11, 2 Petro 2:5; I Timote 4:6; 2 Timote 1:11)

- Jadikon (1 Timoti 3:8)

E kind gigo duto, nitie gik mang'eny ma nyaka itim ma inyalo tiyogo ne Ruoth. Mana kaka:

- Kapok ikendo kod/kata rieko ma imiyo kapok ikendo,
- Los chenro mar timo gik moko ne grup mag joma tindo,
- Wer e nyasi mag liel,
- Jandik kanisa
- Los Chiemb Midhiambo mar Ruoth
- Tim Oboke mar Kanisa

(Kik ubed gi list maeni. Nitie list mang'eny e Singruok Manyien mag mich kata tije mag roho e kanisa kendo ok gin gik ma chalre. Gin duto opogore. Mano miyo waparo ni onge list achiel motegno mar mich. Ka waparo ni mich duto (tich, tije) gin tich kendo ni mondo wati, mich nyalo bedo mabor mana kaka list mar dwaro mag kanisa Owinjore wamed ng'iyo kuonde ma watiyoe mondo wane gik ma dwarore otimre ma ok otimre.)

6. Many Thuolo mag tiyo: Kaka isebedo gi tim mar tiyo, inyalo kata chako ndiko weche ma Nyasaye oyawo mondo itine. Ka kinde medo kalo inyalo chako neno yo ma En ema oterie. Par ni mich gin tije ma jokanyo oluongo gi Yesu mondo otim e yo makende. Wan duto owinjore wati to nitie jotich (diakon) e kanisa. Wan duto onego watim wach maber to nitie jolendo e kanisa. Wan duto onego wabed gi ng'uono to nitie Jokristo ma tiyo gi tichno e yo makende. Wan duto onego wabed gi pesa to nitie moko ma nigi michni. Wan duto onego warit jowetewa to moko gin jokwath .

Wanyalo bedo e tich mang'eny to nitie tich moko ma ne iluongo moko ahinya. Magi gin "mich" magwa. Penjo mowinjore kae oken ni "Ruoth, ang'o ma idwaro ni atim?", to en "Ruoth, en tij mane ma ibiro dwaro ni atimre kata mondo abed ng'at ma nigi lony ahinya e tijno?" Ochalo gi japuonjre ma somo somo mang'eny to "somo madongo" e sula achiel.

7. Many Chik kuom Jotelo mag Kanisa: Jo-Efeso 4:11, 12 wacho ni mich ma kamago omiye kanisa mondo oket gik ma dwarore ne jomaler. Ti kod mich mag telo ma kamago maber.

8. Kaw Okang' Mokuongo: Ne olamo ne Ruoth, ne onono list mar tije ma ni e NT, ne okawo e paro dwaro mag kanisa ma Ruoth osekelo e wang'i kendo nyalo bedo ni kata ne oketo gombo e chunyi mar chopo. Ne uneno ni Nyasaye kinde duto oyawo dhouidi mag thuolo e yore moko kendo ne owuoyo kuom gik moko gi jotelo e kanisa. Kuom chuny moyie, ukwayo Ruoth gi adier mondo owek une gima en-go mondo utim. Inyalo kawo okang' mokuongo kendo idhi nyime gi gima Ruoth dwaro ni itim.

Be iyudo parono? Dhi e yore ma ochiw. Chak tiyo ne Ruoth kuom tiyo kod mich mari ne ng'ato ka ng'ato kaka jorit mabeyo mag ng'wono mopogore opogore mag Nyasaye. Ruoth Nyasaye mondo ogwedhi e gik moko duto mabeyo ma idwaro timo.

Penjo

1. Ng'ato ka ng'ato e kanisa nigi tich ma onego otim.
Adier ____ Miriambo ____
2. Mich (tich) mag lendo, rito rombe kod lendo gin gik madongo moloyo tije mamoko.
Adier ____ Miriambo ____
3. Roho Maler miyo ng'ato ka ng'ato kuom jokanyo tich (tije) kaluwore gi dwaro mag ringruok mar Kristo.
Adier ____ Miriambo ____
4. Sigana Manyien chiwo list mar tije ma Nyasaye dwaro ni Jokristo otim.
Adier ____ Miriambo ____
5. Kapok tich moro otimre gi Jakristo nyaka oyud ratiro kuom jatelo mar kanisa.
Adier ____ Miriambo ____

KIRANG 5- KELO NYATHI GI ROHO

Somo mar 10

BEDO NYALONDO TO MEDHO

Gik ma ngima medore giwegi. Nyathi ma ne onyuol kuom hera mar jonyuolne dongo kendo mapiyo bang'e odiechieng' chopo ma onego otim kamano kendo. Nyasaye nowacho ne Adam gi Hawa niya: "Nyuol kendo umedore." Wabedo kae kawuono nikech gueth ma Nyasaye omiwa. E ngima mar roho, chik bende en "Ubed gi nyithindo kendo umedore." Ne onyuoli kendo idak gi gombo mar nyuolo nyithindo e yo mar roho. Jopuonjre onego otim jopuonjre.

"Ogoyo oko ng'ato ka ng'ato ma ok nyal olembe, kendo ng'ado oko ng'ato ka ng'ato ma nyago olembe, mondo onyago olembe mang'eny." (Johana 15:2)

"Koro dhiuru kendo utim oganda duto obed jopuonjre. (Matayo 28:19)

"To kodhi ma ne oyudo e piny maber en ng'at ma winjo wachno kendo winjo tiend wachno, kendo onyalo olemo: moko olemo mia achiel, moko piero auchiel, moko piero adek." (Matayo 13:23)

CHIK MAR "MEDO MEDO"

Be inyalo paro kaka kanisa ne dhi dongo ka ng'ato ka ng'ato kuom jokanyogo ne onyuolo nyithindo nyadi 30, 60 kata 100? Ne dhi bedo gima ber ahinya! Gima kelo mor moloyo en neno gik ma biro timore ka japuonjre ka japuonjre mar Kristo ne timo kata japuonjre achiel manyien higa ka higa ma bang'e, bende ne dhi timo kamano. Ne kaka chik mar kwan tiyo: Ka ibolo oboke ma isomo ni, ng'injo mare biro medore nyadi riyo (chakre inch 3/256 nyaka inch 3/128). Ka iting'o ng'injono nyadi 10, ng'injone biro bedo inch 12. Gima ber en ni ka inyalo ng'ado bugni nyadi 39, bor mare ne dhi bedo maduong' moloyo bor ma nitie kowuok e piny nyaka e dwe! Inyalo ng'iyo gi masin mar kwano. Mano e chik mar kwan mar gik mathoth.

LERO MAR KANISA:

Wadwaro loko oganda duto, chakre e joma tin nyaka e jomadongo. Wadwaro timo ng'at ma ng'ado bura mondo odak gi nyarombo. Wabiro neno ka ng'atno nindo piny gi diel. Nyathi matin biro tugo machiegni gi bur mar thuol. "Ok gibi ketho kata ketho e got mara maler duto; nikech piny biro pong' gi ng'eyo mar Ruoth Nyasaye kaka pi oumo nam..." (Som Isaya 11)

Be isegaparo ni ibiro dak e piny ma onge gik ma ji ng'ado e wi nek, kuo kata timbe mag anjao? Sinema kod TV ma onge piche mag anjao? Be nitie yore ma onge jogo ma kwayo? Be en ohala ma onge ng'at ma tiyo kode? Mier maonge ng'anjo, lwenje kata ketho? Oganda ma ongee bar, jo madho kong'o, jogo ma nigi adimba? Ng'ato wacho kama: "Ileto lek." "Kanisa en jodhier, matin kendo matin. Ok wanyal." Kata kamano, ka ne wan ji mang'eny, jomanigi mwandu, joma nigi teko, ma nigi higni 1,000 mag ng'eyo, pod ok wanyal. Obiro timore mana kokalo kuom teko mar Nyasaye. Pogruok mantie e kind lek kod adier en Nyasaye.

Omiyo, ere kaka lek marwa nyalo chopo kare? Ok kuom teko kata teko mar lweny kata mar siasa. Gima watiyogo en wach maber. Wan oganda (kanisa) ma osechiwore mar kawo pinyini oko mar mudho mondo odonj e lero mamit mar Yesu Kristo.

In, Jakristo manyien, dwarore ni ibed gi neno mar medo kwan mar ji mang'eny. Mana kaka e ranyisi mar otas ma ne omedore nyadi riyo nyadi 39 nyaka e dwe, ka Jakristo ka Jakristo ne omedre nyadi riyo higa ka higa, kata e kinde ma ne pod en ngima ne nyalo bedo ni nitie jopuonjre Kristo bilionde mang'eny e piny. Paro ma kamano mar kwan mar ji mang'eny onego otemnwa pek e gik mang'eny.

OLEMO MAR LERO GI MAR MEDO NUMBA .

Mokwongo, neno ni miyo ng'ato bedo gi gombo kendo bedo gi gombo. Watim kamano! Walok pinyini, ogandawa, kendo wakelo ji milionde mang'eny e warruok kokalo kuom ng'eyo Wuod Nyasaye. Wachak timo kamano sani!

Mar ariyo, neno ni nyisowa kaka chenro mar Yesu mar loyo piny en rieko.

"Kendo gik ma isewinjo kuoma e nyim joneno mang'eny, ketgi e lwet joma nigi adier ma nyalo puonjo jomoko bende." (2 Timoti 2:2)

"Ok alamo kuom jogo kende, to bende kuom jogo ma biro yie kokalo kuom wachgi." (Johana 17:20)

"Omiyo dhiuru, utim jopiny duto obed jopuonjre, ubatisogi e nying Wuoro kod Wuowi kod Roho Maler, upuonjogi mondo giluw gik moko duto ma asechikou; kendo ne ane, an kodu kinde duto nyaka giko mar piny." Amen" (Matayo 28:19-20)

Mae e chenro mar Yesu: jopuonjre timo jopuonjre mamoko, puonjo jopuonjre manyiengi mondo otim kamano.

Tich mar lendo mar taon mari ok bi timre kokalo kuom ng'at ma nigi kido mar ng'eyo, ma nigi

mwandu mang'eny mag pesa, kendo ma nigi jolweny mag Ph.Ds e weche din. Ok ochung' kuom udi, pesa, kata rang'iny mar loch ma ochung' maber. Otimre sama itero yie mari ne ng'at machielo e yo mari iwuon, mayot kendo ma adier, ka ipuonjo ng'atni mondo odhi otim kamano. Mano e kaka pinyruodh Nyasaye biro wuok e giko mar piny nyaka e giko machielo.

Mar adek, neno mar kwan mar ji mang'eny nyisowa ni dwarore ni wabed jopuonjre kendo wabed jopuonjre. Ok wabatiso mana ji kende. E Matayo 28:19 Yesu nomiyo jopuonjre mage chik mondo obatiso ji ma ne odoko jopuonjre. Pango en ni ng'ato ka ng'ato onego oluw Yesu. Ee, nitie jotelo e kanisa - jodongo, jolendo, jopuonj. to chenro mar Yesu en ni ng'ato ka ng'ato onego ochiwre chuth mar luwo bang'e kendo bedo kaka en. Tiende adier mar batiso en "ji ma oselokore"; ji ma ne otho ne ng'ato ka ng'ato kod richo, ne oiki e achiel gi Kristo kendo ne ochier mondo owuoth e ngima manyien. Batiso tiende en nyuol manyien e ngima manyien.

Inyalo CHAK GI KINDENI!

Tim duto ma inyalo kendo Ruoth biro konyi mondo ibed gi dongruok mang'eny. Ti kod thuolo duto ma yudore; kata ka en e joodu, gi joweteni, osiepe kata jotich weteni. E mbaka mag ng'ato ka ng'ato, lendo e nyim ji duto, timbe mag ng'wono, kaluwore gi mich kod thuolo ma Nyasaye miyi. Chak sani mondo itim gik ma ne oneno maduong'ni mar medo kwan. "Kristo Yesu nobiro e piny mondo ores joketho..." (1 Timoteo 1:15). Par niya: in bende in e pinyini kaka Jakristo mondo itim gik ma chalre ahinya.

Penjo

1. Nyasaye noweyo lando wach mar winjruok mar Chris ne jogo ma Nyasaye noketo e kanisa mare.
Adier ____ Miriambo ____
2. Jokanyo mag kanisa mar Kristo nyaka bed gi gombo mar golo piny e mudho mar richo kendo terogi e lero mamit mar Yesu Kristo.
Adier ____ Miriambo ____
3. Tich mar lendo en tim gi ng'at ma nigi .
 - a. ____ Kido ma nigi gombo
 - b. ____ Gik madongo mag pesa
 - c. ____ Jopuonjre mag din ma opuonjore ahinya
 - d. ____ Anyuola mar Kristo ma Jokristo
4. Mondo tij lendo odhi maber nyaka bed ni nitie .
 - a. ____ Gedo mar kanisa
 - b. ____ Pesa mang'eny
 - c. ____ Rang' mar rang'iny motegno
 - d. ____ Gik moko duto ma malo
 - e. ____ Lando tho, liel, chier mar Kristo
5. Kapok ng'ato odoko Jakristo nyaka .
 - a. ____ Mokwongo bed japuonjre
 - b. ____ Yie Kristo kaka Nyasaye e kit dhano
 - c. ____ Luw puonjne kuom tho e ngima mar richo
 - d. ____ Iyike bang' tho e pi
 - e. ____ Ochiere gi Nyasaye kendo okete e pinyruodh Kristo

- f. ____ Gik moko duto ma malo
g. ____ a, b kod c

Somo mar 11 YESU EN RUOTH!

"Ka iwacho gi dhogi ni Yesu en Ruoth, kendo iyie e chunyi ni Nyasaye osechiere kuom joma otho, ibiro yudo warruok..." (Jo-Rumi 10:9)

"... mondo e nying Yesu, ng'ato ka ng'ato ma ni e polo, kod piny, kod piny piny, kendo dhok duto oyie ni Yesu Kristo en Ruoth, mondo omi Nyasaye Wuoro duong'." (Jo-Filipi 2:10-11)

"Loch duto omiya e polo kod piny."
(Matayo 28:18-20)

ANG'O MOTINDHE LUONG' YESU NI "RUOTH"?

Onyiso ni En e Ruoth, Jal Mokwongo, Loch Maduong', Jatend, Jatend, Jatend, Ruoth, Wi. Gima Owacho ni dhi. Ok ogol mana paro kata ng'ado bura. Yesu chiwo chik kendo piny mangima duto winjo wachne. Winj kaka Yesu ne wuoyo gi ji, gi jochiende kendo kata gi piny kod kaka ne gidwoko:

- Marko 1:17 - Ne Simon gi Andrea: "Biuru, uluwa". "Ne giweyo mbui maggi mapiyo kendo ne giluwu bang'e."
- Marko 5:41 - Ne nyar Jairo ma ne osetho: "Nyathi matin, awacho ni, chung'". "Mapiyo, nyakono nochung' kendo nowuotho."
- Johana 11:43 - Ne Lazaro ma ne ni e bur: "Wuok oko". "Ng'at mane osetho nowuok oko ka otweyo lwete kod tiende."
- Marko 9:25 - Ne roho ma ok ler: "Wuok kuome kendo kik idonjre kendo." "Roho nowuok kuome."
- Marko 5:8 - Ne jachien: "Wuok kuom ng'atno, in roho ma ok ler! Eka jochiende nowuok oko."
- Marko 1:41 - Ne ng'at ma nigi tuwo mar lepra: "Bed maler". "Mapiyo, tuo mar lepra nowuok kuome, kendo ne oler."
- Marko 2:11 - Ne ng'at ma ne otur: "Chuer, ting' otanda mari, kendo idhi e ot mari". "Mapiyo, ne ochung', okawo otanda mare, kendo owuok oko e nyimgi duto."
- Marko 2:14 - Ne Lawi, jachoko osuru: "Luwa". "Omiyo ne ochung' kendo oluwo bang'e."
- Marko 4:39 - Ne yamo kod nam: "Kwe, ubed mos". "Yamo ne oling' kendo ne nitie kuwe maduong'."

Ruoth Nyasaye ok onego openj. Ok onego owach ni "Akwayi". Ochiwo chik kendo ji duto nyaka winjo wachne!

WAN DUTO WADOK E PINY ACHIEL KUOM PINY ARIYO

En pinyruodh Mudho kata pinyruodh Lero. En kuom yiero marwa wawegi kendo onge yo ma diere. E pinyruodh Mudho, ng'ato ka ng'ato timo gima odwaro timo. Nitie thuolo chuth. Ochalo gi jatend meli ma ng'ado nam ma lando ni: "Wasegoyo got mar baraf. Nitie bur maduong' e kor meli kendo machiegni ni wabiro ng'ado piny nyaka e bwo nam. Kata kamano, onge yie ma nyalo reso ji. Ng'ato ka ng'ato nyalo timo kaka odwaro. Joma ni e klas mar 2. Onge ng'at ma nyaka chuli gimoro amora, chiamo duto ma ni e restoranno ni e lweti chuth Inyalo tugo basketbol e jokon ka idwaro kendo iketho sande duto kod gilasi duto kaka idwaro.

Koro moko nyalo paro kama: "En kapten maber ahinya. Oweyo watim gimoro amora ma wadwaro timo." Kata kamano, machiegni, gin duto gibiro tho e bwo nam chumbi. Kata kamano, e pinyruoth mar mudho, nitie chik achiel kende: "Tim gima idwaro: Kido mag ng'iyo gik moko, nindruok ma ok owinjore, ng'anjo, ich wang', gombo, nyadhi, madho kong'o, wuoro, sigu... Iparo ni in ruoth mar pinyruodhi mari matin to ibiro tayo gi roho mar pinyni kendo machiegni ni ibiro bedo pinyruoth mar pinyni. mach!

To nitie pinyruoth machielo: (Jo-Kolosai 1:13) "(Nyasaye) osegonyowa kuom teko mar mudho kendo oselokowa e pinyruodh Wuode ma ohero." Mondo wabed gi warruok, mano nyiso ni igolowa e meli ma dhi nam mar ketho kendo iketowa e meli machielo, ma en pinyruoth machielo. Pinyruoth mar Lero ni bende nigi chik achiel kende - tim gik moko duto kod gimoro amora ma Ruoth Yesu ogolo chik.

E pinyruodh mudho, ng'ato ka ng'ato timo dwaro mare owuon. E pinyruodh ler, ng'ato ka ng'ato timo dwaro mar Ruoth Yesu. Ok nitie yore adek - yore matin, yore malach kod yore madongo. Nitie mana ariyo kende. Yesu en RUOTH!

RUOTH Nyasaye EN MOCHOMO LUW

Yesu en Ruoth; omiyo, nyaka uwinj wachne e gik moko duto. Onge yo machielo ma inyalo tiyogo. Nyaka abed gi bwok e bwoye kata afweny ni Yesu ok en Ruodha.

Kuom ranyisi, paro wach mar weyo ne ji kethogi. E Matayo 6:14, 15, Yesu nowacho mana ne jopuonjre mage niya: "Ka uweyo ne ji richogi, Wuoru ma ni polo bende biro weyenu. To ka ok uweyo ne ji richogi, Wuoru bende ok bi weyo ne ji richogi." Yesu ne ok omiye rieko, ne ok openjo, ne ok omiye paro, ne omiyo jolupne chik mar giko! "Ka ok uweyo ne ji richogi, ok ibi weyo negi richogi." Giko mar mbaka! Kinde! Ok en gima ng'ato nyalo yiero. Ruoth ne ok owacho mana ni en gima ber kata ni en gima ber mondo ng'ato owene richo. Ne ok okwayo kama: "Wan gi gowi mang'eny ahinya ne Nyasaye." "Ne dhi bedo maber." "En gima ber ahinya weyo ne ji kethogi." "Ibiri nindo maber ahinya." "Ibiri bedo gi mor mang'eny ahinya ka iweyo ne ji kethogi." Yesu nowacho ni "Tim kamano kata ibiro lal". Koro bang' ka oseketo wachno e yo ma kamano, nyaka wabed gi paro. Be wabiro timo kamano kata ok wabiro timo kamano? Gima biro timore e kinde ma nyaka chieng' luwore gi yiero ma wabiro timo. Wanyalo loso e wi wach mar weyo ne ji richo nyaka chieng'. Wanyalo chiwo ng'uono bang' ng'uono mondo kik wawe ne ji kethogi to ang'o ma Yesu nowacho? Yesu en Ruoth! Be wabiro winjore e bwoye kata wabiro kwedo?

Kata obedo ni "doulos" tiende en "jatich", ka wasomo kaka Yesu notiyo kod wachno, ahinya ahinya e ranyisi, wafwenyo ni ne oketo ler maduong' ahinya e ting' ma jotichgo ne onego otim. Jotich Ruoth ne ok obedo "robot" ma ne timo gik moko kaka masin, maonge paro kata ng'ado paro moro amora margi giwegi. Kata kamano, jotich ma ne Yesu wuoyo kuomgi ne gin ji ma ne nyalo yiegie ma Ruoth ne oweyo negi rito mwandu mage sama ne odhi e wuodhe. Mano e tich marwa - jotich mag Ruoth Yesu Kristo. Wan ji ma Nyasaye oketo mwandu mage e lwetgi. Ka in gi Yesu kaka Ruoth mari, mano nyiso ni in jatich (puonjni iluongo ni "rit" nikech wan "jorit"), ng'at ma nigiteko, jatend gik ma gin mag Nyasaye. Ne ane gik moko ma Nyasaye oketo e lweti.

PESA

Kuom adier, onge gimoro ma en marwa. Gik moko duto gin mag Nyasaye, to ne omiwa ting' mar rito gik ma gin mage. Mano oting'o bende pesa magwa (gik moko, chudo, kod mamoko). Ne ane adier ma luwogi ma yudore e Muma:

- Zaburi 24:1 "Piny en mar Ruoth Nyasaye, kod gik moko duto ma opong'e."
- Hagai 2:8 "'Fedha en mara, to mula en mara,' Ruoth Nyasaye Maduong' owacho ni..."
- Tich Joote 4:32 "To oganda mar jogo mane oyie ne nigiteko chuny achiel kod chuny achiel, kendo onge ng'at ma ne wacho ni gimoro amora ma ne en-go en mare owuon, to ne gin gi gik moko duto kanyachiel..."

Ka iparo mar chiwo pesa mari ne Ruoth Nyasaye, .paro chik maduong'. Kapok imiyo Nyasaye gimoro, mokwongo, ng'adne bura.

- Il Jokorintho 8:5 "To ok mana kaka ne wageno, to ne gichiwo ne Ruoth mokwongo, kae to ne gichiwo ne wan kuom dwaro mar Nyasaye..."
- Jo-Rumi 12:1 "Omiyo, owete, agoyo mos kuom ng'uono mar Nyasaye, mondo utim ringreu kaka misango mangima, maler, ma Nyasaye oyiego, ma en tich ma utimo e yo makare.."

Nyasaye ohero ng'at ma chiwo gi mor .(2 Jokorintho 9:7). Pare ane dichuo ma ne odhi e wuoth kendo noduogo gi mich ma ne omiye chiege. Ne obiro ot, obolo michno e wi lowo kendo nowacho ni - "Kaw, en mari!" Be chiege ne dhi hero wachno? Ka min-gi ma ihero obiro mondo ocham chiemb midhiambo e ot mari, be ibiro miye chiege ma odong' kata ibiro miye chiege maberie moloyo? Kata kamano, chiwo nikech hera ma in-go ne Ruoth Nyasaye ka ok kamano Nyasaye ok bi bedo gi mor gi chiwo mari.

Nyasaye Gwedho Ng'at ma Chiwo gi Kinda. Som 2 Kironika 31:10, Malaki 3:10, kod Jokorintho 9:6. Nyasaye chulo 10,000% mar pesa ma oketo e pesa. (Matayo 19:27-29)

Nyasaye golo gueth mag ng'at ma ok ng'won .. Som Malaki 3:8-9 kod Tich Joote 5:1-11.

En gima ber moloyo chiwo moloyo yudo . Tich Joote 20:35. Jomoko oluor wuoyo ahinya kuom pesa ma gichoko nikech ok gidwar tiyo marach gi pesa ma gichoko. Dinde moko nenore ni dwaro mana yudo pesa mag ji. Kata kamano, kik wabed gi geno kuom jogo ma chiwo. Ng'at ma yudo ma ok omi ok bi bedo gi gueth kaka ng'at ma yudo kendo chiwo.

Be owinjore amiye pesa maromo nade?E bwo Chik mar Musa, Ja-Yahudi ne chiwo 10% - achiel kuom apar. Chik mar Musa ok tiyo sani (Jo-Galatia 3:24-25), to e Singruok Manyien, chik ma kamano bende itiyogo. Nitie ratio: ng'at ma nigi gik mathoth, chiwo mathoth to ng'at ma nigi matin, chiwo matin (I Jokorintho 16:2). Onge pasent ma ondiki to penjo en niya: Be Nyasaye osemyi ber mang'eny kata matin moloyo Ja-Yahudi? Nitie yore mang'eny mag chiwo: pesa ma kanisa ochoko, timo gik ma kelo ng'uono e yo maler, chiwo makende kod mamoko.

Ka iwacho ni ibiro chiwo gik mang'eny ka in jalony, to puonjri chiwo gik mang'eny ka in jadhier.Luka 16:10

SAA

Seche kende ema Nyasaye miyo ji duto kaka ng'ato achiel: ng'ato ka ng'ato nigi seche 24 e odiechieng'.

Gima Muma Wacho kuom Tiyo gi Seche;

- Zaburi 90:12 - ng'e ni ngima en gik matin; dak gi rieko.
- Johana 9:4 - ti kod thuolo ma in-go, mondo itim tich mar Ruoth. Nitie kinde mabiro ma ok bibedo gi thuolo moro amora.
- Jo-Efeso 5:15-17 - wuoth gi rieko, ka iloso (iloso, ires) kinde. Bed gi rieko, iti gi thuoloni maber e timo dwaro mar Nyasaye.
- Jo-Kolosai 4:5 - Ti kod thuolo ma yudore.

Kaka inyalo pong'o odiechieng' mari

- Ket thuolo mar bedo e nyim Nyasaye - pak, lamo, kod somo
- Ket thuolo ne joodu - mar wuoyo, kendo bedo gi mor
- Ket thuolo ne kanisa - mar somo, wuoyo, kendo tiyo
- Ket thuolo ne in iwuon- tuke, somo, kod somo
- Ket thuolo ne jomoko - ahinya joma oselal kod joma nigi dwaro .
- Ket thuolo mar timo chenro - timo nonro kuom juma
- Ket thuolo mar tiyo ne Nyasaye - chopo tich mari

Kapo ni e juma achiel wan gi: seche 168 ma weyo 56 mag nindo, 40 mag tich, 24 mag chiemo kod ng'iyo pi, mano weyo mana seche 48 mag timo gik mamokogi.

Tiyo gi Seche marach

<2Zepa> Jo-Tesalonika 3:11

"Paro ma ok tiyo en tich mar jachien" - Neno 1 Timoti 5:13, 14

Paro mar Jokristo: Jo-Rumi 12:1, 2 - Gik moko duto ma wan-go kod gik moko duto ma wan-go (moriwo nyaka kinde) gin mag Nyasaye kendo owinjore wachiwre kaka misango mangima. Omiyo, gimoro amora ma itimo sani nigi tiende manyien. Gik moko duto ma watimo gi thuolowa owinjore wapimgi kaluwore gi wachni. Tich moro amora onego obed gi gino ma ochung'ne Nyasaye. Kata ka ng'ato nindo, tiyo, chamo chiemo, ng'iyo pi, loso ot, timo tuke mag ng'wech, loso gik moko, chamo, wuoyo; gigo duto gin kido mag ngima mar Jokristo ma Nyasaye tayo kendo ma nigi ng'eyo mowinjore.

INJILI

Yesu nodok e polo kendo piny pod ne ok oland wach maber. Ne oweyo wachno e lwet jopuonjre mage. Tich Joote 1:1 nyiso gima Yesu nochako. Gima Ne ochako en mondo wadhi nyime. Kendo mana kaka e ranyisi mar talanta (Matayo 25:14-30), Ruoth biro duogo kendo ng'ato ka ng'ato biro nyaka chiw dwoko mar kaka ne otiyo gi gima Yesu noweyo negi. Wan jorit mag wach maber. Wan e ma wan gi ting' mar lando wach maberni ne piny.

Penjo

1. Jatich ma igeno rito mwandu mag ruodhe
Adier ____ Miriambo ____
2. Ang'o ma dhano nigo ma dwarore ni omi Nyasaye .
 - a. ____ Pesa
 - b. ____ Saa
 - c. ____ En owuon
 - d. ____ Gik moko duto ma malo
3. Nyasaye ohero jogo ma mor gi mor mar chiwo ne En.
Adier ____ Miriambo ____
4. Nyasaye mor ahinya gi
 - a. ____ King' mar pesa ma ng'ato chiwo
 - b. ____ Chiwo oko mar tich kata chik
 - c. ____ Mich moro amora mowuok kuom gombo mar moro Nyasaye
5. Gima duong' ma Nyasaye omiyo dhano en Injili mar Kristo .
Adier ____ Miriambo ____

Somo mar 13

KELO CHIEN MAR JOKRISTO MAR ADIER

CHIK MAR KELO NYATHI.Jotim nonro moko noyudo kodhi mag cham e got moro ma ne ni Arizona ma ne oweyo e gotno gi Jo-India, higni mathoth mokalo. Kaka ne orit maber, ne opidho kodhino. Iparo ni ang'o ma ne otimore? Be ne okelo ngano kata ngano kata mzabibu? En adier ni ok kamano!
Kodhi mar chamno ne kelo cham.

Jomoko nofwenyo Singruok Manyien, ma ne ondik higni madirom 2,000 mosekalo. Ne gichako, gisomo, giyie kendo giluwu gik ma ne giyudo e bugno. Ang'o ma ne otimore? Be ne gin gik ma ne otimore: Jo-Katholik, Jo-Protestan kata Jo-Roho? En adier ni ok kamano. Wach Nyasaye ma ne oketi e pach kod chuny ji ne omiyo Jokristo, ma gin fuoni mag ringruok mar Ruoth Yesu Kristo .

Kodhi mag ngano loso ngano, kodhi mar ngano loso ngano, kendo kodhi mar Kristo, kodhi mar Nyasaye (Wach Nyasaye) miyo bedo Jokristo. Okelo kanisa mar Singruok Manyien to onge gimoro machielo.

Chik ma geng'o nyuol en chik ma geng'o kodhi. Mondo onyuol Jokristo madier e yo maler kendo

mayot, kaka Nyasaye nofwenyo e Singruok Manyien, dwarore ni oland wach machal gi ma Nyasaye nolando e Singruok Manyien. Gima wadwaro en kinde duto bedo ka wadwoko gik ma Nyasaye ne ogombo e chakruok.

BIBLIA EN BUOK MAR NYASAYE
Nyasaye chalo gi jagor ma chako gi paro moro ma ni e parone. Ka oparo kendo oloso piche moko, oloso piche moko nyaka chop kama weche moko ma ne oneno ochung' maber e parone. Bang'e, otero parono e kanvas mar loso picha ka otiyo gi brush kod rangi. Oketo pachne kuom gik matindo tindo kendo ka osetieko, odhi ng'iyo kanvas, kendo omor nikech noloso mana gima ne odwaro. Mana kaka pichano en tich ma jalonyo noloso, e kaka Muma bende en tich ma Nyasaye noloso. Onyisowa adier gima Nyasaye ne dwaro nyiso kendo opuonjo e yo makare chuth gima Nyasaye ne dwaro puonjo.

II Timoteo 3:16, 17 wacho kama: "Ndiko duto ondiki gi roho mar Nyasaye, kendo gin gik ma konyo e puonjo, e ng'ado bura, e loso, e puonjo e tim makare, mondo ng'at mar Nyasaye obed malong'o, ma owinjore mondo otim tich maber moro amora." Bende, somo Marko 13:31; Johana 12:48; Jokorintho 14:37; Matayo 7:24-27; Fwenyo 22:18, 19 kendo neno kaka Muma en buk marwa ma wuok kuom Nyasaye. Ka idwaro ng'eyo kaka inyalo yudo warruok, nyaka irang'e e Muma. Ka idwaro ng'eyo kaka inyalo dak e ngima mar Jokristo nyaka irang'e e Muma. Ka idwaro ng'eyo kaka kanisa onego obed, nyaka irang'e e Muma.

Chik ma dwaro ni wabed gi nyuol ochung'ne yie ni Muma en Wach Nyasaye kendo ni ogolo chik marwa mar yie kod tim, ma oromo chuth gi gik moko duto ma dwarore. Ok en mana dwaro mar Nyasaye kende ema ofwenyre; en dwaro mare DUTO ma ofweny ne dhano duto. Owinjore chuth!

Dinde moko luwore gi paro ni dwaro Nyasaye oting'o Muma, timbe kod fwenyruok mag ndalo mag giko. Jomoko nigi paro ni kanisa ma ne ni e higni mag 100 mokwongo nowuok e adiera kendo ni dwarore ni olokre. Grube moko nigi paro ni onge ranyisi moro amora to "Ng'ato ka ng'ato nyalo timo kaka oparo ni ber": "Ka iparo ni gimoro ber, to inyalo timo."

Chik ma puonjo ji ng'eyo ni Nyasaye osefwenyo dwaro mare duto ne kanisa. Chik ma kamano yudore e Singruok Manyien kendo onge ratiro ma wan-go mar loko gima Nyasaye oseketo. Owinjore waluw ranyisi mar Yesu e gik moko duto, ka wawacho ne Nyasaye ni: "...ok dwaro mara, to dwaro mari mondo otimre". Luka 22:42.

Wach maduong' en: "DUOK E BIBLIA", kata kaka ng'ato nowacho: "Wuo kama Biblia wuoyoe kendo ibed mos kama Biblia oling'e."

KELO GI JOKRISTO MOTUDO GI BIBLIA EN GIMO NYALORE
Kaka ng'anjo mang'eny e piny mar dini sani, jomoko nyalo paro ni: "Ok nyalre mondo okel Jokristo machon." Ng'ato ka ng'ato nigi din mare owuon ma nigi yie kod timbe mare owuon. Be koro osebedo mabor ahinya mondo olok gigo duto?

To pare wachni: ng'ato ang'ata e kindegi nyalo bedo Jakristo, ka oyie yie, tim kod puonj ma chal

gi jooto kod Jokristo mag higni mag 100 mokwongo. Ok owinjore ng'ato ochung'ne puonj moro amora ma ok owuok e Muma, kata rwako dini moro amora mak mana ringruok mar Kristo. Gima dwarore en bedo gi paro ma oyawore, Muma ma oyawore kod chuny maber. Kuom adier, nyalore mondo oket kanisa mar Kristo e kindegi. Gima tek ahinya en dak e ngima ma Kristo noluwo.

RIEK: Nitie gik adek ma wadwaro timo e gombo mar dwoko Jokristo mag Singruok Manyien: Wadwaro dwoko ngima mar Kristo e chunywa wawegi. Wadwaro loso kanisa kaka Yesu noloso mondo obed. Wadwaro dongo kendo kuom timo jopuonjre mamoko mag Kristo.

Penjo

1. Injili mar Kristo e ma nyalo miyo ng'ato obed Jakristo.
Adier ____ Miriambo ____
2. Biblia en Wach Nyasaye ma ne ondiki gi roho ma nigi dwaro mare ng'ato .
Adier ____ Miriambo ____
3. Ndiko gin mag .
 - a. ____ puonj
 - b. ____ Loso kendo
 - c. ____ Loso
 - d. ____ Gik moko duto ma malo
 - e. ____ b kod c
4. Ka iparo ni gimoro ber to ibiro moro Nyasaye kuom timone.
Adier ____ Miriambo ____
5. Paro ma oyawore, Muma ma oyawore, kod chuny maber biro nyuolo Kanisa mar Kristo kendo.
Adier ____ Miriambo ____

Somo mar 14

BEDO JOKRISTO KENDE

Piny mar dini opong' gi ng'anjo to Nyasaye ok en jandikne. Yesu Kristo nobiro mondo onyis yo ma tero ji ir Wuoro kendo yo mare en mar kuwe, winjruok kod hera. Kombe timore ka ji oketo yo mar Ruoth oko. Oganda, pogruok, dinde kod puonj mag dhano nyalo kano yo mar Ruoth. Par kaka jomoko wacho ni: "An Ja-Katholik", kata "An Ja-Protestan", kata "An Ja-Pentekost", kod mamoko Be ne en kamano e Muma? En adier ni ok kamano. To, ang'o momiyo nyaka obed kamano sani? Be Nyasaye mor gi gik moko duto? Ang'o momiyo ok wabed mana Jokristo, ka watiyo gi nying Kristo kende to ok watiyo gi gimoro machielo?

Oganda mathoth ma nigi ng'anjo kod chandruok ma kamano ketho chuny ji mang'eny. Kuom yo achiel, gineno riek, riek kod tiyo marach ma timore e nying "dini". Nyakonchiel, nitie gimoro ma geng'ogi mondo kik gibolo luor ma ne gin-go ne Nyasaye kod Kristo. Giparo ni gima ji moko luongo ni dini, en adier ni en gima opogore ahinya gi duong' kod ber mar Jachuechwa. Ne ji ma kamago kende, Yesu nomiyo lwongo ma kama: "Ubiro ira, un duto ma utiyo matek kendo ma un gi ting' mapek, to abiro miyou yueyo. Uting' ng'uonjo mara, kendo upuonjre kuoma, nikech an ng'ama muol kendo ma ng'won e chunyu, kendo ubiro yudo yueyo ne chunyu." (Matayo 11:28,

29)

Erokamano ne Nyasaye, Yesu pod luongo ji duto mondo obi ire. Kata obedo ni ting' mapekno nyalo bedo din ma dhano oloko kata mana ngima ma opong' gi gik ma ok owinjore, Yesu luongo ji duto ire. Kata kamano, bed gi rieko! Ok oluong ng'ato mondo oluw kata odonjre e riwruok mar dini kata riwruok mar dini. Oluongo joma ool mondo obi ire owuon, .

Chik madongo en manyo kendo timo gima Yesu, jootene kod Jokristo mokwongo ne gin kendo ne gitimo (gik mabeyo ma ne gitimo to ok ma okbeyo, en adier). Ka watiyo kodgi kaka ranyisi, kar tiyo kod chwo mag kindegi, wanyalo yudo chenro mokwongo mar Nyasaye. Buku mar "Tich Jote" nyiso wach mar chakruok mar Jokristo. Som kaka gik moko ne chalo e chakruok:

"To ka ne giwinjo wachno, chunyi ne owang', kendo ne gipenjo Petro kod jote mamoko niya, "Owetewa, wabiro timo ang'o?" To Petro nowachonegi ni, "Lokruok, kendo ng'ato ka ng'ato kuomu obatisi e nying Yesu Kristo mondo owene richo; kendo ubiro yudo mich mar Roho Maler ... Eka jogo ma ne oyie wachne gi mor ne obatisi; kendo e odiechieng'no, ji madirom gana gi gana adek ne omedore kuomgi." (Tich Jote 2:37-41) Mae ne en lendo mokwongo mar Injili bang' tho kod chier mar Yesu. E Yerusalem, Jo-Yahudi gana gi gana ne ochokore. ne owar. Koro, ka Muma wacho ni, "ne gimedo", ng'ato nyalo penjo ni: "Ne gimedo e dini mane ma ochiw e Muma?"

E ndiko maromno, Muma wacho kama: "Ne gidhi nyime gi puonj mag jote, kod riwruok, e ng'ado mkate, kod lamo... Omiyo, ne gidhi nyime gi ng'ado mkate pile ka pile gi chuny achiel e hekalu, kendo ne gidhi nyime gi ng'ado mkate e ot ka ot, ne gichamo chiemogi gi mor kendo gi chuny maler, kendo ne gimor gi Ruoth gi chuny duto, kanisa pile ka pile jogo ma ne yudo warruok" (Tich Jote 2:42-47) Kendo, penjori ni jogo ne gin ng'a gini? Be ne omedgi e dinde mane?

Filipo ne olando wach Yesu ne ji ma ne ni Samaria. Ji mang'eny "ne oyie kode kendo ne gibatisi, chwo kod mon" (Tich Jote 8:5-13). Bende, Filipo nolando wach maber ne ng'at moro ma Ja-Ethiopia. Ne oyie, ne obatisi kendo ne odhi nyime gi wuodhe ka omor (Tich Jote 8:26-39). Gima kamano bende ne otimore ne Paulo (Tich Jote 9:1-9 kod 22:1-16), Lidia (Tich Jote 16:11-15), jarit mar jela (Tich Jote 16:25-34) kod ji mathoth mamoko e singruok manyien. E wechegi duto, jogo ne obedo ang'o?

Dwoko mar penjono en gima nenore ayanga. Mokwongo, ne onge kanisa mang'eny e kindeno. E kindego, onge ng'at ma ne obedo Ja-Katholik, Ja-Baptista, Ja-Mormon kata gimoro amora ma kamano. Dinde gin gik ma dhano oloso kendo gipogore kendo ok gin e chenro mar Nyasaye mar warruok (war) dhano. Joma ne owinjo, oyie kendo luwo wach maber ne obedo jolup Yesu (jopuonjre) kata Jokristo kendo ne ok gin gimoro mathoth moloyo. Wasomo e Tich Jote 11:26 ni, "... Jopuonjre ne iluongo ni Jokristo mokwongo e Antiokia." Ne girwako nying Yesu.

Jogo duto ne obedo mana Jokristo. Ka wawacho adier, ne ok gidew tiyo kod nying' moro amora ma ne ok miyo Jawargi duong'. Kinde moro, owete moko notemo timo kamano. Ne ochung'negi matek gi Paulo. Ne ane gima ne otimore ka jomoko nochako chiwo yiegi ne chwo:

" Koro, owete, agoyo mos kuom nying Ruoth Yesu Kristo, mondo un duto ubed gi wach achiel, kendo mondo kik obed gi pogruok e kindwu, to mondo ubed gi paro achiel kendo ubed gi paro achiel. un. (1 Jokorintho 1:10-13)

Par kaka chwo sani wacho ni: "An Ja-Lutheran", kata "An Ja-Calvin", kata "An Ja-Mennon", kata "An ... (iyiero duoko) Be iparo ni Nyasaye oromo gi wachni?

Kanisa ma Kristo noloso ok en kanisa mar dini (pogoruok). Ok onego wabed e kind kata wabed gi geno kuom kanisa moro amora kata dini moro amora. Jokristo nyalo chokore kanyachiel mondo gilam Nyasaye, mondo giger jowetegi, mondo gitim tich, kod mamoko, ma ok gibedo kanyakla moro kata kanisa mar dini.

Mondo kanisa ma kawuono obed kanisa ma Yesu nogero, ok obi bedo kanisa manyien mar dini, to obiro bedo loso kendo chenro ma Nyasaye ne oketo chon ne kanisa. Par ane wechegi:

Kristo ne ogero kanisa mare mana kaka ne odwaro (Mathayo 16:18-19 kod Tich Joote 2:42). Kanisa mar NT ne en gima Yesu ne dwaro. (Wan ng'eyo ni kanisa en ji kendo ji ok gin joma oromo chuth. Wan tich ma dhi nyime to gima Yesu ne oloso en yo mare mar gero ji ma ok oromo chuth.) Ruoth ne ok dwar ni ng'ato olok gima ne ogero (Som Jo-Ga1:6-9; Tich Joote 20:29-31;

Kanisa ma kawuono ok onego obed kanisa manyien to en nyuol mar kanisa mokwongo ma ne ochako kendo oket gi Kristo e odiechieng' Pentekost. (Tich Joote 2) Oting'o jogo duto ma osewar. Adierano bedo maler sama waparo kama: En injili mar Yesu Kristo ema reso. Jogo duto ma winjo wach maber omedi e kanisa - grup mar ji ma osewar e Kristo (Tich Joote 2:47). Ng'at moro amora ma lando wach maber (ma ondik e NT) ok ochako kanisa manyien, to omedo ji e kanisa mokwongo. Yo mayot mar nyiso tiend kanisa en jogo duto ma ni e Kristo.

En gima nyalore mondo wawe nyinge dhano kod pogruok, mondo wabed mana Jokristo kaka Nyasaye osechano kendo kaka owetewa ne gin e kinde joote. Ng'ato ka ng'ato nigi ratiro mar somo, puonjore kendo timo din mar Jokristo kaka ondik e Singruok Manyien to ok kaka dinde moko ng'ado. Ji ma ne ni Berea "ne ng'iyo Ndiko pile ka pile mondo ging'e ka wechego gin adier" (Tich Joote 17:11). Wanyalo timo kamano bende. Pim gik moko duto ma ipuonjo gi Ndiko. Onyalo nenore ni tek ahinya sani gi dini mang'eny ma osechung' motegno kod kanisa, to we mondo wabed gi paro mar miyo kwayo mar Yesu luor e otieno ma ne onyiewe kendo omake: "Lamo mara ok en margi kende. piny nyalo yie ni in ema iora." (Yohana 17:20, 21) We mondo wabed gi gombo mar winjo Yesu e wachni.

Gima duong' ma nyaka wang'e: Mae oken mana wach mar luongore gi nying moro, to en wach mar luwo Kristo gi adier e weche kod timbe. Ka warwako nying Kristo (Jakristo) ne ber ka wanyiso ber mar Kristo e ngima marwa. En gima kelo wich kuot ahinya ne "Ja-KRISTO" ka ok obed kaka Kristo!

Penjo

1. Gik ma ji puonjo kod timbe, timbe machon, luwo grup mokwongo mar Jokristo ma ne ni

e Yerusalem nyaka sani gin gik ma dwarore mana kaka puonj mag Kristo kod joote mage.
Adier ____ Miriambo ____

2. Petro nonyiso jogo ma dwaro ng'eyo dwaro mar Nyasaye ne owachnegi ni gilok chunysi (gilok kit ngimagi mondo gibed gi tim mar Nyasaye) kendo gipodho (batiso) gi teko mar Kristo e tho mare mondo owenegi richo.

Adier ____ Miriambo ____

3. Gima ne otimore ne ji 3,000 ma ne ni Yerusalem ma ne oyie, oloko chunysi kendo obatisi

- a. ____ Omedo ne joote kod jopuonjre gi Nyasaye
- b. ____ Ne oyudo Roho Maler
- c. ____ Odhi nyime e puonj mag joote
- d. ____ Gik moko duto ma malo
- e. ____ a kod c

4. Nyasaye medo jogo ma osewar e ringruok mar Kristo to ok e riwruok moro mar dini.

Adier ____ Miriambo ____

5. Pogoruok e kind ringruok mar Jokristo nikech paro kod puonj mar ng'ato owuon ok mor gi Nyasaye kaka odwaro ni ji duto obed achiel e Kristo.

Adier ____ Miriambo ____

Somo mar 15

CHAN MAR NYASAYE MAR RESO WA

"O odiechieng' ma mor ma ne oketo yiero mara kuomi, Jawarna kendo Nyasayena!

Omiyo chunysi marienyini mor, kendo onyis mor mare duto e pinje ma oko'.

Odiechieng' maber, odiechieng' maber, ma Yesu noloso richo maga. Ne opuonja kaka anyalo rito kendo alamo, kendo dak gi mor pile ka pile"

Chieng' nyuol, chieng' rapar mar kenya, chieng' mar min kata chieng' mar wuoro gin chieng' madongo, to chieng' ma ne otimore gik madongo ahinya e ngimani ne en chieng' ma ne irwako Kristo kendo ne onyuoli kendo e ot mar Nyasaye. En gimaber paro odiechieng'ni kod yiero ma ne itimo ne Kristo. En gimaber ka iparo warruok mari e Kristo nikech bang'e ibiro dwaro lero wach maber mar warruok ne jomoko. Inyalo konyogi mondo gikaw okang' ma chal gi ma ne ing'ado. Omiyo, we wane ane yore ma ne omiyo iyudo warruok e Kristo.

MOKONG'O, ANG'O NE MOTIMORE? Thoth ji ok winjo ni gidwaro jawar nikech ok giwinjo ni giselalo. Ang'o ma ne otimore kuomi? Nyalo bedo ni, ne iwinjo lendo moro ma mulo chunysi; nyalo bedo ni osiep moro nonyisi adiera; nyalo bedo ni isomo trak moro. Kata obedo ni en ang'o, e yo moro ne ing'eyo ni "ji duto osetimo richo kendo ok giyudo duong' mar Nyasaye" (Jo-Rumi 3:23). Mana kaka jaote Isaya nowacho, chon ahinya: "richo magwa oseum wang' Nyasaye kuomwa mondo kik owinj." (Isaya 59:2). Richo ma wan wawegi pogowa gi Nyasaye! "Udo mar richo en tho" isomo e Jo-Rumi 6:23 . Mae en tho mar roho, ma en pogruok gi Nyasaye ne jogo ma oselal. "To ere kaka tije mabeyo ma atimo?" ne iparo ni, "Ok anyis ni an ng'at marach kamano!" Bang'e usomo ni "Nimar kuom ng'uono osewar kuom yie, kendo mano ok kuomu, en mich mar Nyasaye,

ok kuom tije, mondo kik ng'ato onyierre" (Jo-Efeso 2:8, 9). "To richo ma an-go tin" ne owacho kendo bang'e ne osomo: "Nimar ng'at ma luwo chik duto, to kata kamano otur chik achiel, en jaketho kuom chik duto." (Yakobo 2:10). Ne en gima oromo ahinya mondo omiyi iyie, ok kamano? Kido mar ng'anjo mar dhano kod bedo gi gombo mar timo gik moko en gik madongo ma geng'o ng'ato yudo warruok. Ng'at ma otamre yie ni en jaketho madwaro weche mag wehegi, oselal kendo oknyal yudo warruok. Ne ing'eyo kaka ng'ato bedo jaketho ma dwaro Jawar bedo gi geno!

NE PENJO NI, "NG'ANO EN JAAR MAN?" Paulo nowacho kama: "Nimar chudo mar richo en tho, to mich mar Nyasaye en ngima mosiko kuom Kristo Yesu Ruodhwa." (Jo-Rumi 6:23) Ne idwaro ng'eyo mathoth omiyi ne idhi nyime gi somo! Nyasaye e kido mar dhano, e kido mar Yesu, nokalo e tembe mang'eny ahinya to ne ok otimo richo! (1 Petro 2:21-25). Ne otimo ranyisi kod hono mathoth ahinya mar nyiso Nyasaye mare (Yohana 20:30-31). Ne otho nikech in kaka misango ne Nyasaye kuom richo duto! (Jo-Hibrania 10:10-14) Gikone, ne ochiere kuom joma otho, ma ne nyiso ni En Wuod Nyasaye. (Jo-Rumi 1:4-5 & Jo-Korinto 15:1) En wach maber ahinya! Gima Yesu notimonwa iluongo ni "injili", tiende en "wach maber!"

NE ING'EYO NI YESU E GENO WA KENDE MAR WARRUOK. Ne onge yo machielo ma ne nyalo konyowa. Kuom tho mare e wi yath, Yesu nyalo reso, gony, kendo ng'iewo joketho. E Johana 14:6, Yesu nowacho ni: "An e yo, adier, kod ngima: Onge ng'ama biro ir Wuoro mak mana kokalo kuoma." Yo achiel kende ma wanyalo chopoe ir Nyasaye en kokalo kuom Kristo. Bende isomo e Tich Joote 4:12 ni, "Bende onge warruok kuom ng'at machielo, nikech onge nying machielo e piny polo ma ochiw e kind dhano ma nyaka wayudi." Ok wanyal yudo warruok kuom geno Mohammed, Budha, din ma Jo-Yahudi, nyiseche mag Hindu kata din moro amora. Bende ok wanyal loso chenro marwa wawegi mar "Kiristo" kaka itimo sani kendo geno ni obiro resowa. En mana Yesu Kristo ema nyalo nyiso maler gik ma dwarore mondo wabed gi warruok, nikech en ema ochulo nengo marwa kendo en mana jawar marwa kende. Onge yo machielo. Be ne iikore mar ng'adori piny e tiende ng'at achiel kende ma nyalo reso - Yesu Kristo? Yie ne onyuol! "Omiyo yie biro kuom winjo, to winjo biro kuom wach Nyasaye." (Jo-Rumi 10:17). Ne dwarore ni Jawar obed kendo ne in gadier ni iseyudo.

Ne uyie wach maberni ni Yesu Kristo nobiro e piny, nodak e ngima malong'o, ne ogoye e musalaba nikech richo magwa, ne oiki to ne ochier kuom joma otho e odiechieng' mar adek kendo sani odak nyaka chieng' e lwet Nyasaye ma korachwich mondo okwaye.

YIE MARI NE OMIYO ILOKO TICH! Yesu wacho ni e Luka 13:3 ni, "... ka ok ulokore, un duto ubiro lal kamano." En kata loko chuny kata lal; yiero en marwa. Tich Joote 17:30 wacho ni, "Adier, Nyasaye noweyo kinde mag bedo maonge ng'eyo, to sani ogolo chik ne ji duto kuonde duto mondo olok chunyi." Ji duto kuonde duto, kendo mano oriwo nyaka in kod an, Nyasaye ochiwogi chik mondo gilok chunyi. Ang'o ma ng'ato nyalo loko chunye? Walok chunyuwa kuom richo magwa. Loki chunyi kuom bedo ma ok itiyi kendo luwo gik moko duto ma Nyasaye wacho chuth. Nyasaye okwayowa mondo walok chunyuwa. Odwaro ahinya ni walokre ire. Onyisowa e 2 Petro 3:9 ni, "Ruoth ok ng'ieng' kuom sing'o mare kaka jomoko paro ni ng'ieng'; to en gi horuok kuomwa, nikech ok odwar ni ng'ato otho, to mondo ji duto olok chunyi."

Ne ok uwinjo marach mana nikech ne utimo richo. 2 Jokorintho 7:10 wacho ni, "Nimar kuyo ma Nyasaye dwaro kelo ng'uono ma kelo warruok, ma ok onego wabed gi kuyo; to kuyo mar piny kelo tho." Loko chuny en loko chuny kendo loko paro. Ne utimo yiero marwa mar weyo dak e yo ma un-go kendo chako dak e yo ma Nyasaye dwaro. Ne ing'ado mar tiyo ne Nyasaye gi teko duto kendo timo gik moko duto ma owacho. Matayo 22:37, "Yesu nowachone niya, 'Ibiri hero Ruoth Nyasaye mari gi chunyi duto, gi ngimani duto, kod paro mari duto.'"

Jo-Rumi 2:4 wacho ni, "Ber mar Nyasaye miyo iloko chunyi." Nyasaye osebedo maber ahinya ne wan, kendo mano nomiyo udwaro moro Nyasaye e yore duto. Nyasaye, nikech hera mare kuomwa, osetimo gik mang'eny ahinya ne wan, kendo nikech mano wasomo e I Johana 4:19 ni, "Wahero, nikech en ema ne oherowa mokuongo."

Kuom hera mar Nyasaye, ne iweyo richo duto kod bedo ma ok winj Nyasaye, kendo ne iyiero chiwo ngimani mondo iluw kendo iwinj Yesu. Yesu ne osewacho niya: "Ng'at ma dwaro luwo bang'a, mondo ogeng're owuon, kendo oting' yath mare, kendo oluw bang'a." (Mako 8:34).

Ne uyie Yesu. E Matayo 10:32-33 Yesu wacho ni, "Omiyo ng'at ma oyie e nyim ji, an bende abiro yie e nyim Wuora ma ni polo. To ng'at ma kweda e nyim ji, an bende abiro kwedo e nyim Wuora ma ni polo." Ne ok uwinjo wich kuot mar nyiso ji mamoko ni uyie ni Yesu Kristo en Wuod Nyasaye. Ne otimo gima Petro notimo e Matayo 16:16-17: "Simon Petro nodwoko ni, 'In e Kristo, Wuod Nyasaye mangima.'"

E Tich Joote 8:36-37 ng'at moro nopenjo penjo ni, "Ne, kae pi. Ang'o ma geng'a mondo kik abatiso?" Kae e ndiko mar 37, "To Filipino nowacho niya, "Ka iyie gi chunyi duto, inyalo." To ne odwoko ni, 'Ayie ni Yesu Kristo e Wuod Nyasaye.'" Mano e yie maber.

Kata kamano, nitie gik mathoth molooyo. Ok mana ni uyie ni Yesu e Kristo, Wuod Nyasaye, bende uyie ni en Ruoth marwa. "... ka iyie gi dhogi ni Yesu en Ruoth kendo iyie e chunyi ni Nyasaye osechiere kuom joma otho, ibiro yudo warruok" (Jo-Rumi 10:9). Ne iketo nyinge kaka jatelo, wuonwa, jatelo, jatendwa, jatendwa, kendo ng'at ma nigiteko duto e wi ngima marwa.

GIKONE, NE OBATISO GI YESU KRISTO MOMIYO WEYO RIKO GI! Tich Joote 2:38 "Lokruok, kendo ng'ato ka ng'ato kuomu obatise e nying Yesu Kristo mondo owene richo, mondo ubed gi mich mar Roho Maler."

Ng'ato nowachoni kaka Anania nowacho ne Saulo niya: "To sani ang'o momiyo igeno? (Tich Joote 22: 16) Ne obatisi mondo ogol richou kendo e timno, ne iluongo nying Ruoth. Ka iluongo nying Ruoth, tiende en ni iluongo mondo otim gimoro. Ang'o ma ne iluongo Yesu mondo otim? Mondo oresi! (mar lwoko richo magi).

Ka ne ubatiso, ne uwar.1 Petro 3: 21 "Kaluwore gi mano (ji aboro ma ne owar gi pi e yie), batiso sani resou - ok en golo chilo e ringruok, to en kwayo Nyasaye mondo omiyi chunyi maber kuom chier mar Yesu Kristo," Batiso ok en mar ringruok, kaluwore gi ringruok mar ringruok. To, batiso ma resowa en 'kwayo' Nyasaye mondo omiwa chunyi maber. En lamo ma ji timo ne Nyasaye

mondo oler chuny ma iye ma nigi ketho.

Ang' o ma ne oresi kuom richo magi? Ne en remb Yesu! En karang' o ma remb Yesu noreso? Ka ne ibatise! Omiyo, teko mar resruok ne ni kanye? Ne en e remb Kristo. (chier mar Yesu Kristo en gima ne otimore ma ne onyiso ber mar tho mare e wi yath). Yie-batise ne oketo tudruok gi tho, liel kod schier mar Kristo.

Bedo gi batise "e tho mare" kendo bedo "e achiel kode e schier mare" (Jo-Rumi 6:3-5) en kinde ma warruok nobiro iri e batise. "Omiyo, ne oyike kanyachiel kode kuom batise e tho, mondo mana kaka Kristo nochier kuom joma otho kuom duong' mar Wuonwa, e kaka wan bende wawuotho e ngima manyien. ringruok mar richo mondo ogol oko, mondo kik wabed kendo misumbni mag richo" (Jo-Rumi 6:4-6).

Rieko (wecho mar richo) ma biro kuom bedo e achiel gi Nyasaye e Kristo imiwa sama chunywa ma nigi yie kwayo Nyasaye mondo omiwa chuny maber. Watimo kamano sama wabatise. Batise en yie ma ywak ne Nyasaye mondo oreswa kaluwore gi tho mar Kristo e wi yath.

Ne imiyore ne Kristo kendo ne oresi kokalo kuom yie mari. Yesu nowacho kama: "Ng'ato ang'ata moyie kendo obatise, ibiro yudo warruok ..." (Mako 16:16). "Ruoth, ageno kuomi mondo oresa. Abiro tho ne an awuon, ne richo kod ne pinyini kendo abiro bedo achiel kodi e batise. Mano e kinde ma ne ochung'ne ngimani.

Par moko kuom lokruok madongo ma Nyasaye notimo e ngimani bang' ka ne ibatise:

- Ne owar – Marko 16:16
- Ne onyuol kendo – Johana 3:5.
- Ne utho, ne oiki kendo ne uchier gi Kristo – Jo-Rumi 6:4-6 kod Jo-Kolosai 2:12
- Ne orwako lewni mag Kristo – Jo-Galatia 3:27
- Ne ubedo ng'at manyien – Jo-Rumi 6:4.

Kristo noloso richo magi. Be ne en e dho nam? Be nitie kar goyo abal? Be en e aora kata e kar batise? Ok en gima duong' kama ne otimore. Gima duong' en ni Yesu, kokalo kuom rembe, noluoko! Mana kaka Ne oloso richo mag Paulo! Tich Joote 22:16. "Chier, ibatise, kendo ilos richo mari, ka iluongo nying Ruoth." Bang'e ngimani manyien nochako (Jo-Rumi 6:4). "Omiyo, ne oiki kanyachiel kode kuom batise e tho, mondo kaka Kristo ne ochier kuom joma otho kuom duong' mar Wuonwa, e kaka wan bende wawuoth e ngima manyien!"

TO SANI, ANG' O MA TIMORE? Un wuotho e lero (I Johana 1:7). Idwaro ng'eyo mathoth kendo mathoth (1 Petro 2:2). Ibedo ka ipuonjori gi Wach kendo idongo e yie mari (Jo-Hibrania 5:12-14). Ibedo ka ibedo gi ng'iyo e riwruok gi oweteu e yie (Jo-Hibrania 10:24-25). Ipuonjori kaka inyalo lando wach maber ne joweteni kod osiepegi nyaka ibed gi yie nyaka e tho! Fweny 2:10 "Bed gi yie nyaka tho, kendo abiro miyi osimbo mar ngima."

Jo-Kolosai 1:21-23 "To un ma chon ne un mabor kendo wasike e parou nikech tije maricho, to sani osemiyowinruok e ringruok mar ringruok kuom thone, mondo oketu e wang'e kaka jomaler, maonge ketho, maonge ng'uono e wang'e. geno mar wach maber ma ne uwinjo, ..."

DHI nyime gi DONGO!

Penjo

1. Richo oumo Nyasaye kuom dhano mondo kik owinj dhano.
Adier ____ Miriambo ____
2. Ng'at ma ok oyie yie ni en jaketho ma dwaro weche mag richo, olalo kendo ok onyal yudo warruok ka en e chalno.
Adier ____ Miriambo ____
3. Richo onge gi gik ma nyalo timore.
Adier ____ Miriambo ____
4. Yesu e yo achiel kende mar yudo warruok, ngima mosiko gi Nyasaye.
Adier ____ Miriambo ____
5. Ng'at ma ok oloko chunye ok bi lal.
Adier ____ Miriambo ____
6. Loko chuny en .
 - a. ____ Lokruok mar chuny
 - b. ____ Lokruok mar paro
 - c. ____ Lokruok e kit ngima
 - d. ____ Lokruok mar bedo gi tim mar Nyasaye
 - e. ____ Gik moko duto ma malo
 - f. ____
7. Ng'at ma kwedo ni Kristo en Nyasaye, Kristo biro kwedogi e nyim Wuoro .
Adier ____ Miriambo ____
8. Ka ng'ato ok oyie ni Kristo en Wuod Nyasaye, mano geng'o ng'ato mondo kik oyud batiso.
Adier ____ Miriambo ____
9. Batiso, ma en ng'ado pi, ok en golo chilo ma ni e ringruok mar ringruok, to en golo richo ma ni e chuny ng'ato, ma en kit ngimane ma iye.
Adier ____ Miriambo ____
10. Ka ng'ato oiki gi Kristo e tho mare, mano miyo ng'ato bedo chier kendo bedo e achiel gi Kristo.
Adier ____ Miriambo ____
11. Lokiruok ma timore sama ng'ato obatiso e tho mar Kristo .
 - a. ____ Ne iwar
 - b. ____ Ne onyuoli kendo
 - c. ____ Ne otho, ne oiki kendo ne ochier gi Kristo
 - d. ____ Ne urwako lewni mag Kristo
 - e. ____ Ne ibedo ng'at manyien
 - f. ____ Gik moko duto ma malo
 - g. ____ a kod e
12. Rieko en gima nyaka ng'ato obed motegno nyaka e thone mondo oyud osimbo mar ngima, ngima mosiko.
Adier ____ Miriambo ____

Somo mar 16

LERO INJILI NE JOOT MARI

E Marko 16:15 Yesu nomiyo chik kama: "Dhi e piny duto, uland wach maber ne dhano duto." Wasomo wechegi, wachung' mondo waluwgi, wayawo wang'wa mondo wane piny, to ng'ano ma waneno e nyimwa? Jo ot marwa wawegi! Jomoko wacho ni kama tek ahinya mar lendo en e udigi giwegi. To ang'o momiyo? Owinjore obed kama ber molooyo, mayot molooyo, kendo ma nyalo bedo maber molooyo. Yesu nodongo e ot ma ne ok oyie! Kata kamano, owete ne gin. To ne gilokore. Jakobo kod Juda ne okethore to ne gin bende ne gibedo jolupne. Yesu noloyo joode owuon!

Owete kata nyaminwa ma jahera e Kristo, lando wach maber ne joodu! To ipenjo ni, "Ere kaka?" Par ane wachni: Yesu ne dhi bedo gi loch nade ka ne en achiel kuom joodu? Ang'o ma ne dhi bedo gi teko e joodu ka ne en e kar in? Ka iparo kuom joodu, ng'ano ma ne dhi kwedo Yesu? Omiyo, nitie duoko mar penjono. Mondo ichop e joodu gi wach maber, dwarore mana ni itim kendo ibed kaka Yesu. We joodu obed gi Kristo kokalo kuomi. Gima duong' molooyo mano, onge ng'at ma nyalo timo.

Gik moko duto ma Kristo nowacho kuom tij lendo e pinyni tiyo kuom joodwa. En mana machiegni gi ot. Kapo ni ok in gi teko, nyalo bedo ni dwarore ni ipar kendo kaka in iwuon uneno Jokristo kod kanisa.

BEDI CHIEGI TO KIKI BEDI MABOR GI JO OT MARI.

Injili onego okelnwa machiegni gi piny kendo ok onego ogolnwa oko. Gik ma kanisa ma Yesu notiyogo ka oketo ler kuom tij lendo gin chumbi, ler kod mfuko, to ang'o momiyo gin gik ma kamago? Ang'o ma ji adekgo nigi ma chalne? Dwoko en ni ng'ato ka ng'ato donjo e iye! Chumbi donjo e iye kendo miyo ng'ato bedo gi ndhadhu manyien. Lerno donjo kendo miyo ler manyien. Oboke donjo e iye kendo miyo teko manyien.

BEDO GI GIMO - Matayo 13:13

Ok wanyal bedo gi mtoka ma oketi e paket matin e shelf mar jokon. Leven nyaka tim tudruok. Nyaka odonj e ngano mar mkate. Ka odonjo e ngano mar mkate, mkate ma ng'we ng'arno weyo ng'eyo mare kata kamano, ne ane duoko - mkate mamit! Okalo machiegni gi kar loso mkate sama gigolo mkate e oven. Ibiro dwaro chung', donjo kendo nyiewo mkate moko! Mano chalo gi Jakristo ma donjo e ot mare owuon gi bedo ni Yesu Kristo nitie.

- Matayo 5:13

To ang'o mabiro timore ka ng'injono odong' e mtoka ma ng'injono ng'injogo? Wanyalo bedo chumbi maler to ka ok wawuok e ng'injo mar chumbi kendo ok waketowa e wi chiemo, ok wanyal miyo joodwa ng'injo mar injili. Los mzabibu ma onge chumbi kendo ine kaka onge ndhadhu. Koro med chumbi moko kendo irudi e iye. Koro jogo ma ng'iyo biro wacho ni: "Ahero ng'injo ma owang'!" Jo ot mari, ka gineno ngimani, ginyalo wacho ni: "Ahero ngima mar Jokristo!"

BE LERO - Matayo 5:14-16

Okidwok ler e bwo ng'injo. Mano ok bi konyo ng'ato ang'ata. Lero nyaka orieny kama idakie.

TIYO MOKO MOTIYO

Ere kaka wabiro dhi nyime? Ere kaka wabiro chopogi? Ere kaka wabiro bedo gi teko kuom joodwa wawegi? Nyaka wabed chumbi, mtoka kod ler! Ne ane ranyisi moko ma nyalo konyowa:

Tudruok godo -En gima duong' mondo ubed gi thuolo mar bedo kanyachiel, ubed gi mbaka, kendo ubed gi paro kuom gik ma ne otimore. Seche moko jonyuol mag Jokristo ng'ur kama: "Wuoda onge gi thuolo mar bedo gi joodwa. Ok anene ahinya. Kinde duto otimo gimoro gi jo kanisa to onge thuolo mar bedo gi wan." Seche moko dichuo ma ok Jakristo bende wacho kamano. Bed gi ritruok mondo kik iyie mondo gino otimre e joodu. Inyalo donjo e joodu kaka chumbi, mzabibu kod ler nyalo timo.

Kido Ma Ochung'ne Roho Maler -Ok inyal donjo e lwenje, ywak kod ng'anjo e ot mari. Ka jonyuolni ng'anjo, ang'o ma owinjore itim? Be inyalo kawo okang' e tijno? Yiero bathe? En adier ni ok kamano! Par niya: "Dwoko mayom weyo mirima," Bedo gi Roho Maler kelo olemo mare ma en kuwe (Jo-Galatia 5:22). Ne dhi bedo maber ka imiyo ji riekio maber ma luwore gi Muma kendo bende bedo ranyisi maber.

Siemre gi Chike mag Jokristo -Isaya 55:89 wacho ni Nyasaye luongowa mondo wadhi e yo ma malo moloyo. Min nyako moro ma Jakristo ne osiko ka orwak lewni ma ok owinjore, to ne ok oyie. Nitie jopuonjre ma wuok e ot nikech joodgi siko ka gineno program ma nigi timbe ma ok beyo. Jokristogi keto chikegi ma malo moloyo. Ka iketo Yesu e okang' mokuongo, ok ibi ng'ado bura kata matin. Ka iketo Yesu e kabedo mar ariyo, ok ibi locho nyaka chieng'. Ka itemo moro joodu kuom timo richo, ok bi miyo gibed gi Kristo.

Tim tim mar rwako welo -Ne ane ranyisi ma Yesu noketo e Johana 1:38-39 . Ka Yesu ne nigi ot, ne otero Andrea kod jomoko mondo gibed kode kuom thuolo moro. Mano en gima duong' ahinya e tij lendo. En yo ma inyalo yudogo tudruok. To ang'o ma nyalo konyowa e ot? En gima yot -rwako welo en ang'o mak mana yawo ngimani, kinde, ot kod gik ma inyalo ng'iewo ne jomoko? En gi tich makende e ot. Many thuolo makende mag yawo ngimani, ot mari, gik mitiyogo, lewni mari. Chiwo gik ma in-go. Jomoko ok rwak welo maber gi joodgi moloyo joma ok ging'eyo. "Kik irwak lewni maga." "Ng'ano ma ne ni e drawa mara?" "Pensil mara ni kanye?" "Ng'ano mane ochamo chokolet mara?" Kendo mano e kaka lweny chakore ok en bedo Jakristo bedo kamano.

Ka in wuoro kata min, inyalo bedo gi tim mar rwako welo kuom rwako ji e ot mari. Ka in wuoyi kata nyako, inyalo rwako ji mag kanisa mondo obi iri ka jonyuolni oyie. Kinde duto, bed gi paro kuom jo ot mari.

Bed ng'at ma nyalo yudore -Bed gi gombo mar tiyo sama iromo gi ji ma nigi pek kendo ma nigi dwaro. Yesu nobiro e piny mondo otim tich, tiende en ni, mondo ochop dwaro mag ji. Ne omiyowa tich ma kamano. Neno piny (famili mari). Ne ka ng'ato owinjo marach kata owinjo marach. Bed machiegni mondo ikony, imi ji horuok, kendo iti negi.

Wan jotich mag Ruoth, ma oket e udi mag joma ochando. Be wabiro tiyo kata ok wati? Be owinjore wabed joma nyalo yudore kendo ma ng'ato nyalo ng'iyogo kata owinjore wager ohinga e kindwa kod jo ot marwa wawegi? Kendo, mondo ichop e joodu gi wach maber, dwarore mana ni itim kendo ibed kaka Yesu. We joodu obed gi Yesu kokalo kuomi. Ok en gima nyiso ni joodu biro lokore, to moloyo mano, onge ng'at ma nyalo timo kamano.

GIMO MOKO MA NYALO TIMO:

- Ndik piny gik moko mabeyo ma inyalo timo gi jo ot mari.
- Ndik kinde moko madongo ma owinjore ibed gi joodu.
- Ng'ano e joodu ma dwaro kony?
- Ndik moko kuom timbe maricho mag joodu ma owinjore iwe .
- Ndik gik moko ma in-go ma inyalo nyiso jo ot mari.

Penjo

1. Injili ondiki mana ne oganda moko.
Adier ____ Miriambo ____
2. Jokristo gin chumbi mar piny nikech gin gi wach maber. Injili ma chal gi chumbi ongee tich ka okete e kontena kendo ok otigodo kata matin.
Adier ____ Miriambo ____
3. Yesu e ler mar piny omiyo ka Jokristo nyiso Kristo e ngimagi ma pile ka pile Kristo rieny.
Adier ____ Miriambo ____
4. Kuong'ruok mar geng'ruok kod mirima mapek kelo pogruok kod bedo maonge yie, to duoko mayom dwoko mirima piny
Adier ____ Miriambo ____
5. Nyasaye geno ni nyithinde otim tich ne joma ochando to ok gidwar ni ji mamoko otimnegi tich
Adier ____ Miriambo ____